

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Pedagogická fakulta

Katedra hudební výchovy

**VĚRA A VLASTIMIL LEJSKOVI – KLAVÍRNÍ DUO
ČTYŘRUČNÍ HRA A JEJÍ VÝZNAM V HUDEBNÍM
MUZICÍROVÁNÍ**

Diplomová práce

JARMILA BABÁČKOVÁ

Obor: učitelství hudební výchovy pro SŠ a ZUŠ – hra na klavír

Vedoucí práce: MgA. Svatava Střelcová

OLOMOUC 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Kloboukách u Brna dne 16. dubna 2015

.....
Jarmila Babáčková

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucí práce MgA. Svatavě Střelcové za laskavé vedení a odbornou oporu při psaní diplomové práce, prof. Věře Lejskové za cenné a přínosné konzultace, dále celé mé rodině, zejména mému manželovi za starostlivost a podporu.

OBSAH

ÚVOD	7
1 HISTORIE ČTYŘRUČNÍ HRY.....	9
2 ČTYŘRUČNÍ HRA.....	12
2.1 Současná situace výuky na základních uměleckých školách.....	13
2.2 Přínos pro rozvíjení hudebnosti.....	15
2.3 Pozitivní pedagogické aspekty.....	16
2.3.1 Nové zvukové možnosti, zvukové obohacení.....	16
2.3.2 Pěstování citu pro souhru.....	17
2.3.3 Společná hra jako motivace.....	18
2.3.4 Rozvoj harmonického cítění.....	18
2.3.5 Zdokonalení smyslu pro precizní rytmus.....	20
3 SPECIFIKA ČTYŘRUČNÍ HRY.....	21
3.1 Volba partnera.....	22
3.2 Postup při nácviu čtyřruční skladby.....	23
3.2.1 Výběr skladby.....	23
3.2.2 Nastudování skladby pedagogem.....	24
3.2.3 Rozdělení partů.....	25
3.2.4 Samostatná práce na jednotlivých partech.....	26
3.2.5 Počáteční secvičování.....	26
3.2.6 Určení pedalizace.....	27

3.2.7 Práce na hudebním výraze.....	28
3.2.8 První veřejné provedení skladby.....	29
4 ROZDÍLY OPROTI HŘE SÓLOVÉ.....	30
4.1 Primo a sekondo.....	30
4.2 Sezení u klavíru.....	30
4.3 Pedalizace.....	31
4.4 Znalost obou partů, netypický prstoklad.....	32
5VĚRA A VLASTIMIL LEJSKOVI.....	33
5.1 Věra Lejsková.....	33
5.2 Vlastimil Lejsek.....	36
5.3 Profesní činnost.....	39
6 SOUTĚŽE.....	42
6.1 Význam klavírních soutěží.....	42
6.2 Soutěže pro klavírní dua.....	43
6.2.1 Mezinárodní Schubertova soutěž pro klavírní dua.....	43
6.2.2 Per Quattro Mani.....	54
6.2.3 Čtyři ruce na klávesách.....	66
6.2.4 Dvořákův Lipník.....	73
7 PŘEHLED ČTYŘRUČNÍ LITERATURY.....	81
7.1 Čtyřruční literatura českých autorů.....	81
7.2 Čtyřruční literatura světových autorů.....	86

ZÁVĚR.....90

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....91

PŘÍLOHY

ANOTACE

ÚVOD

Klavírní vyučování se ve většině případů odehrává v podobě dvouruční hry žákovy a učitelova bdělého dohledu nad ní. Hodina klavíru je koncipována tak, aby její tendence spěly k výchově samostatně hrajícího interpreta, připraveného na sólové vystupování. Součástí klavírní hry by však neměla být pouze výchova k sólovému přednesu, ale interpretační mistrovství by mělo být budováno stejně tak mnohoznačně, kolik podob hudba může mít ve své hloubce i šíři. Efektivně vychovaný interpret a umělec by měl mít v první řadě vysoce rozvinutou představivost a svébytný pojem o komplexnosti hudebního projevu. Součástí klavírního umění by tak neměla být pouze sólová hra, ale také souhra s jinými nástroji, komorní hra, improvizace, hra v orchestru nebo korepetování jiných nástrojů, zpěvu či tance. Čtyřruční hra, popřípadě hra na dva klavíry, se v tomto případě jeví jako nejsnáze dosažitelný a nejúčinnější nástroj k rozšířenému vnímání hudebního vyjadřování v rámci vyučovací hodiny.

Stejně jako v ostatních složkách vyučování klavírní hry, musí i u čtyřruční hry žák a jeho pedagog postupovat podle logické posloupnosti s ohledem na systematickosti osvojování technických dovedností. O to je čtyřruční hra výhodnější pro pedagoga - pro možnost bezprostřednějšího kontaktu s žákem, přímého zapojení se a ovlivňování jeho hry a nenásilné vedení žákovy hry vstříc touženému rozšiřování hudebního vzdělání. U čtyřruční hry je žákovi lépe umožněno vnímat jemné harmonické nuance a celkové barevné vyznění skladby, které obohacuje hudební představivost a umělecké cítění.

Problematikou čtyřruční hry se v historii metodiky klavírního vyučování zabývala již řada autorů. V souborném díle *Dítě u klavíru*, které obsahuje kritické příspěvky sovětských pedagogů ke klavírnímu vyučování, se jednotlivé statě zabývají různými tématy a úskalími vyučování a čtyřruční hra je zde označována jako žádané obohacení hudebního myšlení. V praktických notových příručkách Hurníkovy *Čtyřruční hry* nebo Kleinové *Školy hry z listu na základě čtyřruční hry* lze názorně poukázat na to, jaká důležitost se musí přikládat postupnému chápání notového zápisu horizontálního a vertikálního, neboť se pak může v komorní hře nebo korepetici stát kamenem úrazu interpreta. V publikaci *U klavíru bez slz* Judoviny-Galperiny nebo *Práci u klavíru* Věry Jůzlové je tento druh hry popisován jako interpretační splynutí, které pomáhá rozšiřovat nejen hudební cítění všeobecně, ale také smysl pro rytmus, vedení hlasu, podřízení se při doprovodu druhým hlasem a vytváření harmonického obrazu skladeb.

Pro tyto aspekty je čtyřruční hra v rámci vyučování nejen vhodná jako obohacení, ale přímo žádoucí pro inspirativnější postupy ve vyučování jak pro žáka, tak pro učitele.

V teoretické části práce se proto zaměřuji jednak na samotnou metodiku čtyřruční hry, tak i na nástin psychologicko-pedagogického působení tohoto druhu interpretace skladeb na žáky při jejich počátečním i pokročilém klavírním vzdělávání na základních uměleckých školách.

Úroveň čtyřruční hry u nás pozvedlo několik klavírních duet, z nichž nejvýznamnější je bezesporu duo Věry a Vlastimila Lejskových, kteří byli v tomto oboru průkopníky na domácí scéně a velkého uznání se jim dostalo také v zahraničí. Z jejich iniciativy byla založena prestižní mezinárodní klavírní soutěž pro klavírní dua v Jeseníku, která se v roce 1978 stala vůbec první soutěží tohoto druhu u nás. Navíc skladatelská činnost Vlastimila Lejska velmi obohatila a rozšířila literaturu pro klavírní dua. Lejskovi se stali interprety více než sedmi set nahrávek. Proto je jim v rámci mé odborné práce věnován patřičný prostor.

Další stať pojednává o jednotlivých klavírních soutěžích, jaká je jejich struktura, historie, jaké stanovují propozice a výsledkové listiny jednotlivých ročníků. Přínos inspirační i motivační je v jejich případě zcela jednoznačný a jejich příspěvek k vývoji čtyřruční klavírní hry neoddiskutovatelný.

1 HISTORIE ČTYŘRUČNÍ HRY

První pokusy souhry dvou hráčů na jeden klávesový nástroj se datují do středověku, kdy byly centry vzdělanosti, stejně jako pěstování hry na hudební nástroje, kláštery. Klávesové duo je doloženo už v 11. nebo 12. stol., kdy dva mniši ve Winchesteru tloukli lokty do dvou varhan současně. Fenomén čtyřruční souhry jako specifického druhu provádění skladeb se však objevuje mnohem později.

Ze všech možných zdrojů se nejčastěji dočteme, že kořeny čtyřruční hry sahají až do 18. století. Je to dáno zřejmě vývojem klavíru, který v té době už naskytnul možnosti čtyřruční hry. Muzicírovalo se nejprve v domácím prostředí. V 18. stol. se začalo čtyřručně i koncertovat na zámcích nebo v salonech měšťanských bytů a v šlechtických palácích.

Mezi první skladatele, kteří komponovali pro čtyřruční klavír, patří synové Johanna Sebastiana Bacha – Johann Christian Bach – *Rondo F dur* a Johann Christoph Friedrich Bach – *Sonata A dur*. V Anglii je považován za prvního skladatele čtyřručních skladeb Charles Burney - *7 Duets*, ve Vídni Joseph Haydn. Z české hudební emigrace na přelomu 18. a 19. století jsou významnými mistry Leopold Koželuh – *Sonata F dur op. 10*, Jan Křtitel Vaňhal – *Sonata Es dur* a Jan Ladislav Dusík - *Sonata F dur op. 26*.

Nápad koncertovat čtyřručně s profesionálním sólovým pojetím vznikl v období mladého Mozarta. Je známo, že Wolfgang Amadeus Mozart koncertoval nejprve se svojí sestrou Nanerl, později s Josefem Myslivečkem nebo Muziem Clementim. Za účelem koncertní cesty do Londýna W. A. Mozart napsal *Sonatu C dur KV 19d*, která se stala v historii vůbec první sonátou pro čtyři ruce. Poprvé ji sourozenci Mozartovi pravděpodobně hráli v květnu roku 1765. V jiných zdrojích je uvedeno, že Sonáta vyšla poprvé v Paříži kolem roku 1760 a znovu byla objevena francouzským mozartovským badatelem hrabětem Georges de Saint – Foix v pařížské Národní knihovně v roce 1921. Z jeho dalších sonát jsou významné např. *Sonata D dur, KV 381, Sonata B dur, KV 358, Sonata F dur, KV 497, Sonata C dur, KV 521*. Několik skladeb pro čtyřruční klavír napsal i Ludwig van Beethoven, který hrával se svým synovcem Karlem. Jedná se např. o *Sonatu D dur op. 6* pro čtyři ruce, *Variace C dur* nebo o *Velkou fugu op. 134* pro čtyři ruce. Významnou osobností v oblasti čtyřručních skladeb byl i Beethovenův žák Carl Czerny, který proslul především jako tvůrce transkripcí, které citlivě a velmi přesně zpracovával. Z jeho transkripcí můžeme jmenovat např. *Beethovenovu Overturu op. 124*.

Největšího rozkvětu dosáhla čtyřruční hra v 19. století. Pěstování hudby se uskutečňovalo především v měšťanských domech, kde se hudbymilovní lidé scházeli a společně muzicírovali. Šlo hlavně o amatérské pěstování hudby, avšak náročnost skladeb již svědčí o tehdejší technické vyspělosti hráčů.

Největší podíl na rozvoji čtyřruční hry 19. století má bezesporu Franz Schubert. Pro čtyřruční klavír komponoval skladby různých forem, např. fantazie - *Fantasie f moll op. 103*, rondo - *Rondo A dur op. 107*, pochody - *Tři vojenské pochody op. 51*, variace - *Variace e moll op. 10*, *Variace B dur op. 82*, polonézy – *4 Polonézy op. 75*, *6 Polonéz op. 61*, ouvertury – *Ouvertura F dur op. 34*. Mezi další osobnosti romantických čtyřručních skladeb patřili Robert Schumann - *Obrázky z východu*, *Plesové scény*, Johannes Brahms - *Uherské tance*, *16 valčíků op. 39*, Carl Maria von Weber- *Šest kusů op. 3*, *Šest kusů op. 10*, Felix Mendelssohn Bartholdy - *Allegro brillant op. 92*, *Andante a Variace op. 83* a Fryderyk Chopin - *Variace D dur*, *3 valčíky op. 64*, Franz Liszt - čtyřruční parafráze Uherských rapsodií a Schubertových valčíků, Adolf Jensen – *Klavírní kusy op. 18*, Moritz Moszkowski- *Španělské tance op. 12*.

Nejen impresionismus, ale i 20. stol. se stalo velmi přínosným obdobím pro skladby čtyřruční. Nejvýznamnějšími světovými osobnostmi jsou bezesporu Claude Debussy - *Malá suita*, *Šest antických epitafů* a Maurice Ravel – *Má matka husa*, coby představitelé impresionismu a Sergej Rachmaninov - *Scherzo*, *Valčík op. 11*, Francis Poulenc – *Sonata pro čtyři ruce*, Paul Hindemith - *Sonata*, Béla Bartók, Witold Lutoslawski, Darius Milhaud, či Anton Honegger, jako představitelé 20. století.

Jak bylo již zmíněno, v Čechách vedle L. Koželuha, J. K. Vaňhala a J. L. Dusíka komponoval pro čtyřruční klavír vůbec jako první František Xaver Dušek - *5 sonát pro čtyři ruce*, čtyřruční *Divertimento avariacea* dále pak Jan Václav Voříšek - *Velká ouvertura C dur*. V 19. století se zapsali do dějin čtyřruční hry hlavně Antonín Dvořák a Zdeněk Fibich. Dvořákovy cykly se staly natolik významné, že některé jejich části jsou povinným repertoárem klavírních soutěží, jako je soutěž Dvořákův Lipník nebo Mezinárodní Schubertova soutěž pro klavírní dua. Jedná se o tři významné cykly - *Slovanské tance op. 46 a 72*, *Legendy op. 59*, *Ze Šumavy op. 68*. Zdeněk Fibich se v oblasti čtyřruční hry proslavil zejména díly *V podvečer op. 39*, *Maličkosti op. 19 a 48*, *Zlatý věk*, *Fugato a kánon op. 24*, nebo čtyřruční úpravou *Selanky* pro orchestr.

Další čeští významní autoři čtyřručních skladeb jsou Bedřich Smetana - *Ouvertury c moll*, *A dur*, *Sonáta pro dva klavíry na 8 rukou* a *Rondo C dur* pro téže obsazení. Už Smetanův učitel Josef Proksch používal tzv. ansámblovou hru, kterou zavedl v 19. století do vyučování jistý francouzský pedagog. Velmi poutavé čtyřruční díla zkomponovali Josef

Bohuslav Foerster - *Lyrické skladby op. 33, Při západu, Dvě notturna op. 25, Stopy ve sněhu*, Leoš Janáček - *Národní tance na Moravě, Žárlivost*, Vítězslav Novák - *Tři české tance, Můj máj op. 30*, Emil Hlobil, Karel Husa, Vlastimil Lejsek, Jiří Laburda, Ilja Hurník, Milan Dlouhý, Jindřich Másló, Roman Nejedlý, Ilja Havlíček, Václav Flégl, Jan Hlucháň a další.

Kromě již zmiňovaných klavírních duet, jako byli sourozenci Mozartovi nebo L. v. Beethoven se svým synovcem Karlem, patří mezi významné interprety čtyřručních skladeb F. M. Bartholdy - I. Moscheles, F. Chopin - F. Kalkbrenner, I. Moscheles - F. Chopin, C. Schumannová – J. Brahms a A. Henselt, F. Liszt – H. von Büllow, A. Rubinstein – C. Saint-Saëns, E. Gilels – J. Zak, E. Gilels – J. Gilelsová, W. Lutoslawski – A. Panufnik, I. Stravinskij se synem, L. Janáček – A. Wickenhauserová, V. Kaprál – L. Kundera. Známostou čtyřruční dvojicí naší doby byl I. Hurník s P. Štěpánem, kteří nejen tuto disciplínu pozvedli na rovnocennou úroveň se sólovou dráhou, ale oživovali jak díla zapomenutá, tak díla vlastní i současných autorů. Dalšími dvojicemi, které je nutno zmínit, jsou např. R. Firkušný – I. Ardašev, P. Toperzer – M. Lapšanský, L. Kojanová – P. Novotný, P. Jiříkovský – D. Wiesner, Věra a Vlastimil Lejskovi, Z. Kolářová – M. Hršel, J. – K. Němcovi, Renata a Igor Ardaševovi, R. Adámek – J. Hanousek

2 ČTYŘRUČNÍ HRA

V rámci hry na každý hudební nástroj je rozhodující klást důraz na individualitu osobnosti interpreta. Kromě věkového rozdílu mezi jednotlivými žáky je nutné také brát v potaz různou mentální, intelektuální a psychologickou výbavu člověka pro správné pedagogické vedení. Podobně jako se rozličným žákům daří interpretovat s větším či menším pochopením skladby z různých uměleckých období, tak se někteří jedinci cítí lépe nebo hůře v sólovém vystupování. Čtyřruční hra se z tohoto hlediska musí brát jako něco, co rovněž může hráči absolutně vyhovovat nebo ho naopak stát velkou námahu a soustředění. Paradoxně se dá říci, že právě pro tyto dva odlišné úhly pohledu je čtyřruční hra tak přínosná.

Tento způsob hry se může stát pro žáka doménou, která mu díky druhému hráčskému elementu pomůže získat větší jistotu a preciznost ve hře, naučí ho vnímat hudební obrazy a usnadní mu vnímání rytmu a harmonie. Přestože může u žáka dojít k nastolení bariéry v případě, začneme-li ho uvádět do pravidel partnerské hry, nejde u něho nikdy o činnost nadbytečnou. Problémy při souhře s partnerem, či pochopení jejich zákonitostí, mohou odhalit dosud skryté mezery v interpretačních dovednostech a častá čtyřruční nebo komorní hra se tak jeví jako skvělá metoda, jak tyto nedokonalosti odbourat.

Souhra s hudebními partnery tedy nejenže obohatí schopnosti a dovednosti klavíristy, ale její časté praktikování ho může uchránit před dosud neobjevenými a v pozdější době nutně ožehavými problémy, pokud by na souhru s více hráči došlo opožděně.

Ač jde o názor do jisté míry kontroverzní, je velmi zdravé, ne-li přímo nutné, začít s touto praxí v co nejranějším období vyučování. Jen co si osvojí budoucí klavírista základní dovednosti a upevní se v sólovém hraní natolik, že se už může soustředit na zvukově bohatší celek, je načase do hodin klavíru vnést tento inspirativní prvek. Mnohá pozitiva pro tento postup se pokusím postupně objasnit v dalších kapitolách této práce.

2.1 Současná situace výuky na základních uměleckých školách

V posledních letech standardy i jednotlivé trendy v klavírní výuce velmi pokročily a neustále se zdokonalují. Je to způsobeno několika faktory, díky nimž se mohou rozšiřovat obzory napříč klavírní literaturou a obohacuje se vzdělávání klavírních pedagogů, následně tedy i vyučování jako takové. Jednak je mnohem větší dostupnost výukových materiálů, a to i zahraničních, a pedagogové mají též možnost stále se rozvíjet díky Národnímu institutu pro další vzdělávání, který nabízí programy pro hlubší vzdělávání pedagogických pracovníků a učitelé se tak mohou stále vzdělávat, získávat nové poznatky a doplňovat si dosavadní znalosti. Co se týče přípravy studentů na pedagogickou činnost, konkrétně výuky studentů na konzervatořích, je faktem, že přípravě na budoucí povolání učitele je věnováno velmi málo pozornosti. Jen opravdu malé procento absolventů konzervatoří se v budoucnu živí sólovou dráhou a drtivá většina absolventů po ukončení studia nastoupí jako pedagogové na základních uměleckých školách. Začátky na těchto pracovištích tak pro ně bývají velmi těžké, protože pro tuto praxi nejsou dostatečně připraveni.

Ale i v tomto směru už existuje možnost kvalitní přípravy na povolání učitele klavíru. V roce 1992 bylo založeno při hudební fakultě Janáčkovy akademie múzických umění v Brně (dále JAMU) Metodické centrum. Vzniklo z podnětu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jako účelové pracoviště s mezikatedrální působností. V současné době spolupracuje především s katedrou klávesových nástrojů a zajišťuje další vzdělávání klavírních pedagogů základních uměleckých škol, konzervatoří, středních pedagogických škol a pedagogických fakult vysokých škol z České republiky i ze zahraničí. Vzdělávání probíhá v osmi čtyřsemestrálních kurzech a zabývá se studiem klavírní pedagogiky a souvisejících odborných předmětů, jako jsou dějiny a literatura klavíru, pedagogika, psychologie. Kurzy probíhají jednak formou přednášek a seminářů, ale také v rámci individuální výuky (hra na klavír, pedagogická praxe). Metodické centrum nabízí také individuální konzultace pro žáky účastníků, kteří pak mají možnost koncertního vystoupení v aule JAMU.

V rámci výuky lze možno navštěvovat i doplňkové jazykové kurzy, specializované na výuku klavírní hry jak v němčině, tak v angličtině. Též jsou zde k dispozici nejnovější klavírní školy, notové materiály, literatura a praktické vyučovací pomůcky.

Po ukončení kurzu obdrží účastníci osvědčení s vyznačením studovaných předmětů.

Lektorský sbor je tvořen převážně pedagogy JAMU a externími spolupracovníky metodického centra. Průběžně je doplňován dle zájmu a profesionální orientace účastníků o další lektory. Vedoucí metodického centra je BcA. Monika Czajkowská. Dalšími lektory jsou významní klavíristé a klavírní pedagogové: Doc. MgA. Jan Jiraský, Ph.D.(vedoucí Katedry klavírní interpretace a pedagogiky), Prof. Jiří Doležel, Prof. Alena Vlasáková, Prof. Jiřina Kolmanová, Doc. Vladimíra Sláviková, Doc. Daniela Velebová, MgA. Josefa Hloušková, MgA. Pavlína Klokočnicková Smutná.

Co se týče výuky čtyřruční hry a komorní hry na základní umělecké škole, jejich uplatnění v praxi je stále ještě dost opomíjeno. Výuka se stále hodně zaměřuje na sólové hraní a tři a čtyřruční hra se používá většinou jen u začínajících dětí jako doprovod k elementárním skladbičkám a lidovým písním. Nově zavedené školské vzdělávací programy už ale výuku těchto předmětů nabízí, takže většina škol si už předměty *klavírní doprovod a čtyřruční hra* do svých učebních plánů zařadila.¹ Pokud se smysl pro souhru nepěstuje nepřetržitě, klavíristé se v budoucnu jen velmi těžko přizpůsobují souborové hře. Ať už se jedná o spoluhráče v klavírním duu nebo o sólistu, kterého doprovází. Je to dáno specifikem hry na klavír, jakožto sólového nástroje, který nepotřebuje být doprovázen, tak jako ostatní nástroje, např. trubka, housle, atd. (Klavír je jedním z nejrozšířenějších nástrojů, protože plní nejen funkci melodického, ale také akordického nástroje a je možno na něj reprodukovat v podstatě jakoukoliv skladbu všech stylových období). Klavírista je proto zvyklý, že když udělá chybu, nebo se splete, jednoduše se opraví, nebo pozastaví a pak pokračuje dál.

„Pokud se pedagogovi podaří vzbudit u žáka zájem o společné muzicírování, vytváří tak předpoklad pro to, aby žák cítil potřebu zahrát si na klavír i v případě, že už nebude mít možnost pokračovat v dalším soustavném hudebním studiu.“²

Sólová hra je tedy pouze jedním hlediskem, které pokud se pěstuje izolovaně a není obohacováno o další možnosti interpretačních dovedností, ochuzuje budoucího vyzrálého pianistu o mnoho možných inspiračních zdrojů ve hře na nástroj.

¹Viz praxe některých základních uměleckých škol. Například na ZUŠ Klobouky u Brna je od 5. ročníku v ŠVP ZUŠ Klobouky u Brna do povinných osnov zařazena hra čtyřruční nebo doprovod jiného nástroje v rámci komorní hry.

²KLEINOVÁ, E. *Škola hry z listu na základě čtyřruční hry*. 2. vyd. Praha: Supraphon, 1982, str. 3.

2.2 Přínos pro rozvíjení hudebnosti

Čtyřruční hra je pro celkový hudební rozvoj žáka velmi přínosná. Nejen, že pomáhá účinně rozvíjet základní schopnosti pro hru z listu, ale taktéž rozvíjí schopnost koncentrace. Žák se soustředí nejen na vlastní hru, ale učí se také poslouchat svého spoluhráče, odhaluje souvislosti skladby, je vystaven nutnosti neustále přemýšlet o vývoji skladby nejen na své straně klaviatury, ale také o modelování zvukových možností vůči straně druhé. Harmonie, rytmika a přednes už pro něj nejsou izolovanými prvky jeho vlastního hudebního přednesu, ale součástí něčeho vyššího a odvislého nejen na něm, ale také na spoluhráči. Sebestředný přednes skladby a vlastní hudební představy žáka mnohdy brzdí a zavádí ho do zbytečných nesnází. Poslouchání „sama sebe“ a nutnost vypořádat se v sólové hře neustále se svou vlastní zvukovou představou mnohdy činí nevyzrálým interpretům potíže. Čtyřruční hra oproti hře sólové poskytuje větší „*hudební zážitek jak zvukový, tak i harmonický a rytmický*.“³ Pokud pedagog zapojuje čtyřruční hru od počátku klavírního vyučování, pěstuje tak u žáka harmonické cítění, které pak žák může zúročit při vymýšlení vlastního doprovodu. Čtyřruční hra se dále může využít k získávání smyslu pro pravidelnou pulsaci, tedy rytmus. A nakonec poskytuje zvukovou bohatost a pestrost, které nelze dosáhnout u hry dvouruční.

Jako příklad lze uvést praktikování ve střídání prima a seconda mezi pedagogem a žákem. Tento postup nutí žáka nejen k uvědomění si potřeby větší průbojnosti v případě vedení melodie, ale i ke zdokonalování schopnosti podřídit se melodické lince v doprovodu a vhodně ji harmonizovat. Pochopení souvislostí mezi základními harmonicko-melodickými vztahy ve skladbě jako v celku je nezbytným předpokladem k zdravému rozvoji hudebnosti a citu v hudbě jako takové.

³Kleinová, E. *Škola hry z listu*, str. 3.

2.3 Pozitivní pedagogické aspekty

2.3.1 Nové zvukové možnosti, zvukové obohacení

Jak už bylo výše uvedeno, hra čtyřruční, na rozdíl od hry dvouruční, nabízí mnohem více možností po stránce zvukové. Čtyřma rukama lze vytvořit velmi pestrý a zajímavý zvukový obraz. Důležité je ale v rámci celku udržet jakousi zvukovou plastičnost. Péče o zvukový obraz díla by měla být u každého na prvním místě.

K práci na zvuku neodmyslitelně patří dynamika a volba úhozu. Prostřednictvím zvukové realizace představy interpreti něco sdělují. Každá skladba by měla přinést nějaký příběh, obraz, který si interpreti sami, nebo za pomoci pedagoga vytvoří. Skladba by nikdy neměla být pro žáky pouze schématem skládajícím se z not, u kterých na určeném místě zahrají piano, či forte, ale měla by být uměleckým dílem, dobře promyšleným dynamicky, agogicky i úhozově.

Oba hráči by si měli být vědomi, že vedle společné technické souhry také neustále tvoří umělecké dílo, stejně jako v případě hry sólové. I když se u pedagoga jedná o práci složitější a metodicky obtížnější, musí udržet kvalitu tónu a výpovědní hodnotu skladby i při souhře obou interpretů. Je tedy potřeba se věnovat nejen každému žákovi zvlášť, ale umět je navigovat k tomu, aby skladba byla jejich společným dílem, jakousi skládačkou, jejíž dílky se rovnocenně dělí mezi oba a vzájemně do sebe zapadají. Globální dynamický cíl je tedy o celkovém zvukově vyrovnaném vyznění při společné hře.

Dynamika by měla být tvořena jednak jako celek a v rámci celku se pak tvoří dynamika vnitřní a detailnější. Ve čtyřruční hře je lépe volit úhoz u kláves než shora. Zvlášť těžké je staccato, kdy by právě při úhozu shora hrozila nesouhra. Proto je důležité, aby při čtyřruční hře učitel volil dva žáky přibližně stejného úhozu.

Velkou úlohu zde sehrává i faktura čtyřruční skladby, kdy zpravidla nejvýznamnější je melodie v primu, pak bas v secondu a vnitřní hlasy hrají slaběji, dokreslují celkový zvukový výsledek. Samozřejmě ani zdaleka se tato uvedená faktura netýká všech skladeb. Např. ve *Fuze g moll KV. 401* od W. A. Mozarta je na prvním místě téma, které se prolíná postupně ve všech hlasech a po stránce zvukové je naprosto směrodatné, ať už je v primu, či secondu. Interpreti by proto měli mít vždy jasno ve vnitřní hierarchii skladby.

2.3.2 Pěstování citu pro souhru

Při jakékoliv souhře, ať už se jedná o souborovou, komorní, nebo čtyřruční hru, se pěstuje smysl a cit pro hru jako celek. Hráči se musí vzájemně respektovat, hrát společně správně rytmicky a hlavně musí neustále poslouchat jeden druhého. Jisté je, že přáním každého pedagoga, kterému na jeho žácích opravdu záleží, je vychovat své svěřence k radosti nejen ze sólového muzicírování, ale i ze společného. Ne každý hudebník je stvořen pro sólovou dráhu. Je mnoho klavíristů, kteří v sólové hře příliš nevynikali, ale v rámci komorní hry našli naprosté uspokojení a stali se tak třeba výbornými korepetitory, či hráči např. klavírního tria nebo jiného komorního uskupení. A pak jsou i tací, které doprovázení nebo hra v souboru zase až tolik nenadchla, ale smyslem se jim stala právě hra čtyřruční. Hra na čtyři ruce je opravdu osobitým způsobem provozování hudby. Skrývá v sobě jednak „sólovost“, protože se hraje na jeden nástroj, jednak spolupráci s někým dalším.

Ne každý klavírista má přirozený předpoklad vcítit se do svého spoluhráče a přizpůsobit mu svou hru. A i ten nejlepší sólový interpret nemůže být jako umělec „kompletní“, když nedokáže svou hru podmínit jakýmkoli okolnostem. Ať už se jedná o prostředí, podmínky ve cvičení nebo konečném provedení, finální přednes na veřejnosti za sebou skrývá mnoho ovlivňujících faktorů. Stejně jako se říká, že žádná skladba není nikdy dokonalá, také partnerská souhra nemůže být naprosto precizní. Ale ani o to nelze usilovat a nelze si to klást ve vyučování za cíl. Naopak právě respektování individuálních osobností, které žáci ztělesňují, vedou pedagoga ke správnému cíli.

Souhra jako taková nemůže být nikdy perfektní ani stoprocentní právě pro ten vzácný a mimořádný aspekt individuality každého z nás. Opravdová hodnota skladby spočívá v těch charakteristických nuancích, které jí mohou vnést právě jen určití interpreti. Nelze tedy brát čtyřruční skladbu pouze jako otrocky secvičenou výslednou formu, podobnou sice perfektně promazanému stroji, ale bez lidského espritu. Právě emocionální stránka každého z hráčů dodává formě její obsah. Jen tehdy se stane souhra tou nenásilnou a přirozenou formou, kde je zabydlena hudební představa.

2.3.3 Společná hra jako motivace

Vzájemné schůzky ke cvičení, ať už doma, či ve škole, vedou k větší snaze a pílí. Mezi spoluhráči (především u dětí) vzniká jistá „rivalita“, která nedovoluje, aby se jeden před druhým shodil nebo dokonce znemožnil tím, že by jeden z partnerů nebyl připraven. A tak se může stát, že i méně schopný žák (ve smyslu nedostatku motivace ke cvičení z jakéhokoliv důvodu) prostřednictvím čtyřruční hry přijde na to, že cvičení se vyplácí a že není nad výslednou odměnu – radost ze společného muzicírování. Čtyřruční hra je vlastně hra týmová, kde se jeden bez druhého neobejde. Jedině společnou hrou lze vytvořit celek díla. Každý hráč tak cítí zodpovědnost za vlastní parta výkon, aby byl společný výsledek co nejlepší, což vede k velké motivaci.

Neustálá konfrontace mezi jednotlivými výkony vede k urychlení a zdokonalení celého cyklu práce na skladbě. Individuální vyučování se naopak vyznačuje těsnějším sepětím mezi žákem a učitelem a charakteristickou intimitou, která může být velice prospěšná, ale na druhou stranu i mnohdy traumatická. Mikrokosmos utvářený mezi pedagogem a klavíristou se vyznačuje pevným a stejně tak křehkým poutem, které je potřeba někdy uvést do „ozdravného“ procesu vnesením cizorodého elementu. K tomu slouží přítomnost jiného pedagoga či žáka v rámci různé interakce, jak oborové tak mezioborové. Čtyřruční a komorní hra se v tomto směru jeví ideálem při motivování k různorodé hře. Dochází při ní nejen k budování přínosných hudebnických vztahů, ale také k poznávání a objevování dosud nepoznaných aspektů kreativní činnosti.

2.3.4 Rozvoj harmonického cítění

Při prvotním společném muzicírování se zpravidla ještě nejedná o čtyřruční hru jako takovou. Dítě nehraje oběma rukama dohromady, ruce střídá. Společné hraní však učí žáka spolupráce, zodpovědnosti k souhře a nabízí možnost lepší hudební představivosti. Lidové písně a různé instruktivní skladbičky mají sice líbivou melodii samy o sobě, ale s harmonickým doprovodem vyzní každá taková melodie mnohem lépe.

„Lidová píseň s textem se pro působení na cit, rozum a fantazii hodí k prvnímu rozvoji instrumentálního hudebního vyjadřování. Cyklus Dětem oplývá neuvěřitelným textovým bohatstvím: dětské písně, tance, milostná lyrika, písně na rozloučenou, vězeňské písně jsou již

*samy o sobě básnickým výrazem nejuniverzálnějších lidských citů a situací. Navíc nás zpracování lidové písně seznamuje s podstatou umělecké tvorby jednoduchými prostředky, v zhuštěné formě a způsobené dětem přístupným.*⁴

Navíc společná hra podporuje a rozvíjí v žákovi harmonické cítění a hudebnost jako takovou. Už jen poslouchání akordů doprovázejících píseň má podíl na dalším muzicírování. Později bude pomáhat žákům při tvoření doprovodů k různým písničkám nebo při skládání vlastních skladbiček.

Z tohoto hlediska se čtyřruční hra dá považovat za předstupeň improvizčních dovedností a návyků. To neplatí pouze u soustavné práce na rozvoji hry v kolektivu, ale také na pohotovosti a připravenosti reagovat na aktuální dění při samotném provádění skladby:

*„Dále pozorujeme, že společnou hrou se klavírista může stávat hudebně pohyblivějším. Musí se při své reprodukci nejen soustředit na celek (jehož je přece pouhou částí), ale zachovat si i bdělý sluch pro případné ‚nehody‘. Má-li je pohotově vyrovnávat, vyžaduje to od něho rutinu v rychlém reagování a v improvizaci.*⁵

Hra jednotlivce se pochopitelně vyznačuje východiskem zohledňovat jen vlastní schopnosti a pokročilost hry, být zodpovědný za své chyby a umět s nimi operovat. Tato zodpovědnost se mění při souhře s partnerem, kdy již nejde o pouhé předvádění sama sebe, ale také kooperace podložená na vzájemné důvěře a týmové spolupráci. Chyby nebo nedostatky tak již nejsou pouze otázkou vlastního zanedbání, ale možné nedostatečné spolupráce.

V tomto ohledu se může projevit síla osobnosti v pohotovosti improvizací zamaskovat postřehnutelnou chybu a proměnit ji za nepostřehnutelnou, aby nebyl poškozen hudební prožitek pro obecenstvo.

Pokud budou mít spoluhráči povědomost o základních harmonických zákonitostech hudby, nejenže získají větší zručnost v improvizování, ale také jim nebude odepřeno obohacení sluchové citlivosti. Partnerská hra přímo vybízí k práci na budování komplexního harmonického chápání skladeb.

⁴Inseltovej o Bartókovi In: DOSTÁL, Jan. *Dítě u klavíru*. 1. vyd. Praha: Supraphon, 1977, str. 130.

⁵Holzweissigová In: *Dítě u klavíru*, str. 187.

2.3.5 Zdokonalení smyslu pro precizní rytmus

Rytmičnost znamená, že hráč musí být schopen jasně vyjadřovat rytmické vztahy při interpretaci skladby. Hrát správně a přesně rytmicky je ve čtyřruční hře naprosto zásadní. Dobré rytmické cítění může být sice darem, který žák zdědí nebo získá, ale dá se i postupně vypěstovat. Některý pedagog si může myslet, že stačí znát notové hodnoty a metrum a rytmus se pak vyklube během nácviku skladby podle těchto hodnot, ale není tomu tak. Rytmus je potřeba pěstovat od prvních hodin, ať už pomocí rytmizace říkadél, tak vytleskávání, či vyťukávání různých rytmických útvarů a cvičení, nebo také v rámci výuky hudební nauky.

Bez dobrého rytmického základu nelze úspěšně studovat čtyřruční skladby. Pokud má jeden z hráčů dobré rytmické cítění a druhý má jisté mezery, skladba postrádá vůbec celý svůj základ, na kterém má být vybudována.

Než začnou žáci skladbu studovat, měli by být schopni vyťukat rytmické úseky. Protože při vlastním nácviku skladby se soustředí především na zahrání správných not a rytmus pak často ustupuje do pozadí, může se stát, že serytmicky nesprávně naučí některé části skladby. Takovéto rytmicky nepřesné úseky se pak velmi těžce napravují. Ve společné souhře nesmí být nic ponecháno náhodě. Hlavní tempový a agogický plán skladby ve hře klavírního dua musí být fixovaný a oběma hráčům naprosto jasný. Práce na rytmické představě a její realizaci musí být proto společná.

„Zpočátku si lze pomoci metronomem, později pak zajistit a zjemnit souhlasný stisk kláves jednotnými úhozovými pohyby.“⁶ Tento „souhlasný stisk“ je rozhodující v sestavování jednotlivých rytmizačních úseků a jeví se jako nejožehavější v pasážích, kde rytmicky ten či onen interpret vybočuje. Každou notu i pomlku je potřeba prožívat společně, a to jak vnitřním počítáním, tak i vnější metodou počítání nahlas nebo mechanickým secvičováním a je nutností tyto nedostatky vyřešit ještě než skladba začne dostávat na jasnějších obrysech.

⁶Holzweissigová In: *Dítě u klavíru*, str. 189.

3 SPECIFIKA ČTYŘRUČNÍ HRY

Odhlédneme-li od principu, že hra na klavír má jistá všeobecná pravidla, která se v rámci vyučování ozřejmují, je třeba přiznat, že jak každý hráč, tak každý způsob hry vyžaduje určité speciální požadavky. Čtyřruční hra je v tomto ohledu netypická, protože dochází k vzácné souhře dvou odlišně senzitivních bytostí. Nikdy se nesetkáme s tím, že by existovali dva naprosto kompatibilní hráči a nemůžeme v tom ani spatřovat zásadní negativa. Naopak je nutno se vyrovnat s faktem, že usedají-li dva klavíristé za jeden nástroj, vzniká unikátní spojení, s kterým přichází originalita a výlučnost, jež dodává skladbě na jejích neopakovatelných hudebních obrysech. Základem je respektování výjimečnosti každého hráče a jeho stylu samostatně.

Na otázku, jak sedět u jednoho klavíru při čtyřruční hře, odpovídá Vlastimil Lejsek velmi věcně:

„To co vyhovuje mně, nemohu vždy vnucovat jiným. Nikdy jsem v tom smyslu nepřikazoval svým žákům, jak mají zvedat prsty, jak mají přesně sedět, zda výš u klavíru nebo níž. Např. Horowitz seděl pod klavírem a Richter nad klavírem, protože jim to tak patrně vyhovovalo. Jisté je, že sekundista má poněkud nepřirozené držení pravé ruky, primista zase levé, že si jejich ruce někdy navzájem překážejí a střetávají se. S tím se musí vypořádat, případně úpravou autorovy původní sazby, jestliže to postavení rukou a zvuku lépe vyhovuje.“⁷

Mimo problematiku souhry technické je také potřeba řešit nezbytnou kreativitu při tvorbě hudebního tvaru. Každý hráč si musí uvědomit, že už není samostatnou jednotkou, že s ním provozuje skladbu někdo, kdo se mu ani nepodřizuje ani nemá nad něj vyčnívat, ale stává se pro něj naopak oporou a inspirací:

„Čtyřruční hra je dialog. Umění dialogu, jakéhokoli, spočívá v umění poslouchat, co říká ten druhý.“⁸ Hra v souboru nebo i jen ve dvojici neznamena prosazovat se nad tím druhým, ale umět tomu druhému ustupovat. Hurník v knize *Čtyřruční hra* klade důraz především na rytmickou souhru, plasticitu a správnou pedalizaci. To lze pokládat za nejdůležitější složky, které musí hráče spojovat a zároveň inspirovat k vytvoření smysluplného celku.

⁷TROJAN, Jan. *Rozmluvy bez klavíru*. 1. vyd. Brno: Šimon Ryšavý, 2002, str. 67. ISBN 80-86137-63-5.

⁸HURNÍK, Ilja. *Čtyřruční hra*. 2. vyd. Praha: Supraphon, 1985, str. 4.

Aby klavírista-žák dosáhl žadoucích dovedností předtím, je vhodné ho na čtyřruční hru v hodinách neustále připravovat. Existují osvědčené metody nejen v improvizacních technikách, ale také v možnosti oživit si sólové skladby, např. metodou tzv. „obrysové hry“⁹, jak ji popisuje Judovina-Galperina ve své publikaci *U klavíru bez slz*. V podstatě jde o rozdělení partu pravé a levé ruky mezi dva hráče, z nichž každý buď hraje jednou rukou doslovně notový zápis, nebo ho obohatí dvouruční improvizací a vytvoří tak barevně bohatší výtvar.

Obohacování hodin sólové hry o prvky improvizacní nebo různými netradičními hráčskými elementy poté usnadní zvyknout si žákům na specifika hry čtyřruční a její obtíže bude pro ně mnohem lehčí překonat.

3.1 Volba partnera

Před samotným nácvikem čtyřruční skladby je velmi důležitá volba správného partnera. Předpokladem k úspěchu je zvolit klavíristy podobného typu. Měli by si být blízcí v typu úhozu a v rytmickém cítění. Stejně typy a přibližně stejný věk a ročník se však hledají velmi obtížně. Některým klavíristům je bližší období klasicismu, hrají dobře technicky, někteří naopak tíhnou k romantismu, mají cit pro rubato, zvukové odstiňování. Mohlo by se zdát, že takoví hráči, coby fungující duo, nebudou mít dlouhou budoucnost. Ale pokud jsou tvární a technicky podobně vyspělí, možná právě tato rozdílnost může být pro ně přínosná. Vzájemně se těmito svými přednostmi mohou obohacovat. Může se také stát, že jeden z hráčů není tolik technicky vybavený jako jeho spoluhráč. Čtyřruční hra ho pak může neustále motivovat, chtít na sobě pracovat a ve hře se neustále zdokonalovat. Neméně důležité je, aby si spoluhráči rozuměli také povahově. Při nácviku skladby je totiž velmi důležitá komunikace mezi spoluhráči. Je sice možné nastudovat skladbu velmi kvalitně po stránce technické, či zvukové, ale pokud nevyzařuje ze spoluhráčů společná radost ze hry a ze vzájemného souznění, skladba vyznívá poněkud plynule a citově nenaplněna.

K tomu, aby mohla být čtyřruční hra realizována, je potřeba dvou hráčů. Jsou však různé možnosti, jak sestavit klavírní duo:

⁹JUDOVINA-GALPERINA, T. B. *U klavíru bez slz aneb Jsem pedagog dětí*. 1. vyd. Brno: LYNX, 2000, str. 119. ISBN 80-902932-0-4.

Učitel – žák. Učitel bývá většinou vůbec prvním spoluhráčem, se kterým se žák setkává. Společná hra s učitelem by měla být provozována už od prvních hodin. Žák tak může poznávat plný zvuk klavíru a společná hra s pedagogem může žáka postupně zbavovat ostychu. Žák mívá obvykle ke svému učiteli respekt, obdivuje jeho dovednost, proto se snaží dobře skladbu zahrát a napodobit tak svého učitele ve způsobu hraní.

Příslušníci rodiny. Žák má možnost se setkávat plnohodnotně a především kdykoliv s tím, co slyšel na hodině. Tím jsou dány impulsy k opakující se radosti a chuti ke cvičení. Žáci tak mohou i při domácím cvičení slyšet skladbu jako celek, což je velká výhoda od společné hry s učitelem nebo s jiným žákem, kdy jsou odkázáni pouze na určitá časová omezení. Hudební projev se tak stává mnohem dříve jistějším a to po všech stránkách – rytmické, dynamické, přednesové. Žáci si také mohou chystaný repertoár kdykoliv obehrávat před ostatními členy rodiny, takže pak pro ně není vystupování na veřejnosti tolik stresující.

Druhý žák. Tento způsob čtyřruční hry je nečastější. Ideální je, když jsou spoluhráči přáteli nebo se alespoň znají. Také je důležité zvolit pokud možno žáky stejného stáří a stejné výkonnostní úrovně. Učitel by měl myslet na to, aby se dvojice mohly společně scházet k nacvičování, takže by mohlo jít např. o dvojice ze stejné obce, nebo městské části. Pro kvalitní čtyřruční hru totiž nestačí scházet se pouze v rámci výuky, ale je nutno pracovat i společně bez pedagoga.

3.2 Postup při nácvičování čtyřruční skladby

3.2.1 Výběr skladby

Výběr skladby vždy záleží na tom, za jakým účelem, nebo na jakou akci se bude skladba nacvičovat. Pokud jde o nacvičování skladby v rámci splnění učebních plánů, či osnov, kdy žák musí povinně navštěvovat čtyřruční hru, je výběr skladby jednodušší. Záleží zcela na pedagogovi, zda zvolí skladbu klasicistní nebo romantickou. Přitom je dobré brát zřetel na to, s kterými stylovými obdobími již žáci přišli do styku a ve kterých se orientují:

„Je tedy nutné jednotlivé styly zařazovat do vyučování v určitém sledu, v určitém časovém úseku a přitom nechat žákovi čas, aby se seznámil s jejich zvukovým světem, cítil se v nich doma, tj. pociťoval jejich logiku jako přirozenou, přijal tonalitu a typické postupy s jejich disonancemi a s rozvedením disonancí.“¹⁰

¹⁰Czöveková In: *Dítě u klavíru*, str. 53.

V případě, že jsou žáci na přibližně stejné úrovni ve zvyklostech ve hře skladeb jednotlivých období, může se přikročit k výběru skladby, která pro ně bude na souhru nejvhodnější. Pokud možno dle typu žáka a jeho technické vybavenosti.

Jedná-li se však o výběr skladeb pro účast na soutěži, je potřeba se opravdu důkladně věnovat výběru správné skladby. U některých soutěží je jedna ze skladeb povinná (např. Per Quattro Mani). Jedná se o konkrétní skladbu od konkrétního skladatele. Ostatní skladby jsou už pak na výběru dua, ale většinou musí být kontrastní, nebo odlišných stylových období. Na některých soutěžích je uvedena povinná skladba od konkrétního autora, ale skladba je na výběru dua (např. na soutěži „Dvořákův Lipník“ je povinná některá ze skladeb od Antonína Dvořáka). Jinde propozice uvádějí, že je potřeba alespoň dvou skladeb, ale odlišných stylových období (např. Čtyři ruce na klávesách). Je nutno také splnit uvedený časový limit v té které kategorii. Takže už při výběru skladby určené na soutěž by měl pedagog znát alespoň zhruba minutáž vybraných skladeb.

3.2.2 Nastudování skladby pedagogem

Každý pedagog by si měl sám zahrát skladbu, kterou chce zadat svým žákům. A to i v případě, kdy je skladba dobře známá. Prohlédnout si skladbu pouze očima, vizuálně, nestačí. Skladba může být hezky přehledně vytištěna a může tak budít dojem, že je jednoduchá. Ale opak může být pravdou. Proto pedagog musí znát technickou náročnost skladby, aby věděl, zda je pro konkrétní dvojici vůbec hráčsky dostupná.

Zejména u mladších ročníků, kdy učitel představuje pro žáky velkou autoritu, je jeho názor, vedení v hodinách a tedy i představa o vyznění skladeb, naprosto směrodatná. „*Učitel je jeho starší a zkušenější kamarád, jehož hlavním úkolem je mít pohotově nepřebornou zásobu poutavých možností, jak si lze hrát pomocí klavíru.*“¹¹ Výběr skladby v procesu učení, kdy ještě není schopen žák sám posoudit, co je pro něj technicky vhodné, je zcela odkázán na pedagogově volbě, která musí zohledňovat mnoho aspektů. Musí akceptovat stupeň dosažených hráčských schopností, být pro oba hráče hratelná a navíc musí jít o skladbu, která bude oba bavit a naplňovat. Jinak je souhra značně ztížena a může docházet i k demotivaci při provádění.

Je naprosto nezbytné, aby se pedagog ve skladbě nejen orientoval, ale měl představu o jejím provedení a znal veškerou problematiku míst, ve kterých by mohl nastat problém

¹¹Dostál In: *Dítě u klavíru*, str. 42.

v souhře. Jedině tak může poskytnout správné vedení a hra na čtyři ruce může pod jeho dozorem dojít očekávaných úspěchů.

3.2.3 Rozdělení partů

U zkušenějších duet je rozdělení partu jednodušší. Pedagog už zná způsob hudebního projevu hráčů, jak spolu hudebně, či hráčsky komunikují, koho je lépe umístit do vůdčí role. U nově vznikajících klavírních duí je nutno dobře promyslet, kdo bude hrát primo a kdo secondo. Záleží především na charakteru skladby a její technické náročnosti. Pedagog také musí své žáky dobře znát, aby správně určil, kterému bude více sedět part primo, a kterému part secondo.

Pro bezchybnou znalost partu zvukově i technicky, je někdy možné hráče prostřídat. Vyplatí se to zejména v místech, kde pedagog postřehne, že je to úsek pro druhého hráče špatně pochopený nebo nevyhovující ohledně přednesu.

I pokud k této výměně z různých důvodů nemůže dojít, je třeba alespoň klást důraz na poslouchání skladby jako celku, tedy začlenit do vnímání interpretů také part „protihráče“.

Jak už bylo psáno výše, ne vždy se na první pohled jasně se jevící role osvědčí v praxi. Nelze lpět na prvoplánové představě, kdy se pedagog již dopředu rozhodne, kdo bude hrát jaký part. Když učitel zakládá nové klavírní duo, teprve až po první praktické zkušenosti hra odhalí, jestli bylo toto určení správné. Na první pohled průbojnější žák, který se jeví jako hráč prima, protože má talent působivě provést melodickou linku, se v secvičování může projevat příliš suverénně a mnohdy s nepochopením celkové faktury skladby. Oproti tomu hráč, který může působit jako pasivnější a rozvážnější článek dua jako stvořený k harmonické podpoře v secondu, může v primu vyniknout svou hloubkou a rozvinutou citovostí.

Rozdělení jednotlivých partů je citlivá záležitost, závisající na více faktorech, na které by měl brát pedagog zřetel. Může v něm hrát roli i zcela banální věc, která se ale může v průběhu nacvičování skladby mnohonásobně vymstít. Správná míra flexibility rozhoduje mnohdy o konečné podobě skladby.

3.2.4 Samostatná práce na jednotlivých partech

Aby vůbec bylo možno skladbu začít čtyřručně nacvičovat, musí každý hráč dobře ovládat svůj part. Měl by mít vyřešeny prstoklady, označené frázování, naučit se skladbu po stránce technické a v odpovídajícím tempu. Vše by měl mít nastudované tak, jakoby se jednalo o skladbu sólovou. Pokud jeden z hráčů nemá dobře naučený svůj part, nemá téměř cenu, aby vůbec ke společnému nacvičování prozatím došlo.

Technická stránka věci je jen jedním hlediskem, které by si měl žák osvojit. Než se přikročí k souhře s partnerem, měl by mít dobrou povědomost o tom, jak o skladbě přemýšlet i když ji přehrává sám. Jůzlová v *Práci u klavíru* tento proces označuje jako tzv. „myšlení o hudbě“, kdy je hráč zejména veden učitelem; ovšem ne ve formě učitelova monologu, ale na základě konzultací, jak by si i žák představoval smysluplný celek: „*Mám na mysli heterogenní, druhotnou reflexi. Nechci nikterak tvrdit, že tento druh myšlení se uplatňuje jedině v pozdější fázi cvičení.*“¹²

Interpretační vyspělost žáků v samostatném nacvičování rozhodne mnohé. Bezpochyby ale největším hnacím motorem je ukázat, že svému spoluhráči technicky dostačují, že dokážu udělat tolik práce co on, ne-li dokonce více. Toto je velkou výhodou čtyřruční hry – žák je maximálně motivován, protože na něm leží daleko větší zodpovědnost. Učí se umění spolupráce a přizpůsobování druhému, což v neposlední řadě také podněcuje zdravou soutěživost a obohacuje sociální inteligenci.

3.2.5 Počáteční secvičování

Na společných zkouškách se studované dílo dává do celku. Zpočátku je lepší volit spíše pomalé tempo, u menších žáků i s hlasitým počítáním. Skladba by měla zaznít celá, aby spoluhráči odcházeli z první zkoušky s celkovou zvukovou zkušeností a představou o charakteru skladby. Řeší se společné frázování, jak se budou hrát ozdoby (trylky, obaly, atd.), místa, kde je vedena melodická linie, a kde se ten druhý stává doprovodem. Někdy se musí měnit prstoklady z důvodu uložení rukou na klaviatuře, aby si hráči rukama a prsty vzájemně nezavazeli. Pokud se ve skladbě vyskytuje překládání rukou, musí se stanovit, který hráč bude hrát nad nebo pod rukou druhého (sopra, sotto). Pokud má hráč primo tóny v nižších polohách a zasahuje tak do hry druhého hráče, nebo naopak, je na místě, aby spoluhráč tyto tóny převzal, pokud je to možno skloubit s jeho partem.

¹²Jůzlová, Věra. *Práce u klavíru*. 1. vyd. Praha: Supraphon, 1982, str. 131.

V případě, že jde o první zkušenost žáka se čtyřhrou společně s učitelem, měl by být brán velký ohled na žákovy návyky a neměl by rozhodně trpět jeho pocit komfortu: „*V počátcích výuky je nežádoucí, aby žák měnil polohu posouváním židle. V tomto případě je lépe, aby seděl nepohodlně učitel a nenarušoval žákovu orientaci.*“¹³

Stejně jako u hry sólové platí, že jakékoli začátečnické nezdary mohou neblaze ovlivnit pozdější hru. Je proto dobré první kroky umění duet procházet s pedagogem, který bude mít neustále na zřeteli, aby nedošlo k těžko opravitelným špatným návykům. Je to také záruka toho, že v souhře s žákem podobné úrovně dojde ke kvalitativně vyrovnané spolupráci.

3.2.6 Určení pedalizace

Samotné pedalizaci by se dala věnovat samostatná kapitola. Samozřejmě ale je, že bez znalosti pedálové techniky při sólové hře by bylo těžké zvládnout techniku pedalizace při hře na klavír čtyřručně. Krátce jen uvedu, že obvykle pedalizuje hráč *secondo*, ale daným pravidlem to není. V některých skladbách je příhodnější pedalizaci zapsat do partu *primo*. Nebo se v průběhu skladby hráči mohou na pedálu vystřídat, pokud je to technicky proveditelné a pokud je to nejlepší možné řešení z hlediska zvukového.

„*Účinek pedálu je třeba vyzkoušet velmi diferencovaně, jinak by při neobratném použití mohl způsobit, že masivní klavírní stylizace se stane ještě neprůhlednější.*“¹⁴ S pedálem je tedy nutno jednat jako s citlivým nástrojem, který se velkou mírou podílí na vytváření konečného zvukového obrazu a vlivu na posluchače. Problematika rozdělení kompetencí ohledně pedálu mezi *primo* a *secondo* je velmi citlivou záležitostí a platí u ní osvědčené, že méně je někdy více. Průzračnost a jasnost při poslechu je zde naprosto prvořadá. Správné pochopení skladby jak posluchači, tak interprety tedy nesmí utrpět na úkor přílišné snahy o systematickou pedalizaci.

¹³Vlasáková, A.: *Klavírní pedagogika. První kroky na cestě ke klavírnímu umění*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2003, str. 109. ISBN 80-7331-005-8.

¹⁴Holzweissigová In: *Dítě u klavíru*, str. 189.

3.2.7 Práce na hudebním výrazu

Po vyřešení technických problémů se začíná pracovat na hudebním výrazu skladby. Klavíristé se musí společně dohodnout na způsobu artikulace, na celkové výstavbě skladby, dynamickém odstiňování, rubatech apod.

U jedinců, kteří se v hudbě teprve vzdělávají a nutně ještě potřebují pedagogické vedení, je zvuková výstavba téměř v plné podřízenosti instrukcím v notovém záznamu a radám učitele. Ten by měl působit jako svým způsobem „rozhodčí“, který určí, v jaké výrazové linii se skladba ponese. Je přitom zapotřebí respektovat nejen ze zápisu jasně danou představu skladatele, ale také zvukové možnosti a celkový výsledek ve snažení interpretů.

Není ani výjimkou, když se předepsaná dynamika musí upravit dle momentální situace a rozložení sil mezi hráči a tam kde má například *secondo* předepsáno *mezzoforte*, musí přejít do *mezzopiano*, aby vyhověl zvukovým dispozicím *prima*. Nesmí tím však v žádném případě utrpět celkové vyznění skladby, takže musí být jednotlivé odstíny dynamiky prováděny s ohledem na výslednou podobu.

S hudební představou je sice potřeba zacházet opatrně, ale pedagog by neměl podléhat ani přílišnému konzervatismu a měl by dát žákovi příležitost k osobitému hudebnímu projevu:

„Klavírní lekce se nemůže stát jen pasivním přijímáním učitelových rad a poslušným plněním jeho příkazů. Měla by být dialogem, společným tvořivým procesem, při kterém jsou objevovány pro obě strany zajímavé a krásné věci.“¹⁵

Vlasáková dále zdůrazňuje, že každá hodina by neměla představovat přednášku, ale spíš rozhovor, na kterém se podílí všichni zúčastnění.¹⁶ Totéž platí o čtyřruční hře. Pokud jde o souhru dvou žáků, které je přítomen učitel jako řídicí prvek, neměl by být jen o příkazech, ale je nutné přikládat váhu také argumentům žáků, které souhře dají mnoho a často odhalí úskalí, které se pouhým mechanickým obehříváním neodstraní. V souhře je také potřeba vyvážit čas věnovaný jak hráči *prima*, tak *seconda*, aby nebyl ten nebo jeden ochuzený o pozornost a měl pocit, že v hodině není opomíjen. Vyváženost všech složek metodických postupů dodává potřebnou hodnotu konečného tvaru secvičovaných skladeb.

¹⁵Vlasáková, A. *Klavírní pedagogika*, str. 56.

¹⁶Tamtéž, str. 56.

3.2.8 První veřejné provedení skladby

Pokud se hráči chystají se skladbou např. na soutěž nebo na koncertní vystoupení, je nezbytné, aby si skladbu nejprve několikrát obehrali před jakýmkoliv publikem. Ať už jsou to příslušníci rodiny, spolužáci nebo jiný pedagog. Po prvním provedení skladby je velmi nutné udělat podrobnou analýzu míst, která se nepovedla, která naopak vyzněla hezky, aby při dalších vystoupeních a reprízách zazněla skladba přesvědčivěji a plasticky.

Před veřejným vystoupením je nutné si ověřit, zda hráči stále berou za povinnost poslouchat toho druhého, brát skladbu jako celek složený ze dvou různých elementů a nepřevládla-li tyto vjemy tréma či nervozita. Momentální vybočení v partu jednoho hráče ovlivní celkové vyznění skladby; nesmí tedy dojít k situaci, kdy partner při vypadnutí z role kvůli trémě přestane spolupracovat. Partneři si musí být vědomi, že jsou na společné lodi, které dodávají společně vítr do plachet a pokud by tomu tak nebylo, dojde nutně k ztroskotání jednoho, tak druhého.

„Myšlení o hudbě nemá místo v hotovém výkonu. Zejména různé mimohudební představy, přidružující se k hudebním významům a také přemíra emocionálního vžívání jsou pro hráče při konečné interpretaci skladby nevhodné, neboť mohou vést ke ztrátě sebekontroly. V hotovém výkonu je nutný určitý odstup od vlastní hry, všem pianistům známé ‚poslouchání sama sebe ze strany‘, které vyvažuje a koriguje spontánní prožitek.“¹⁷

V případě čtyřruční hry, kdy je jeden partner odkázán na druhého jak technicky, tak prožitkově je tato teze zejména potřebná zdůraznit. V tomto případě platí, že *„práce musí být heterogenní reflexe beze zbytku přetavena do ‚myšlení v hudbě‘.“¹⁸* U souhry dvou hráčů jde tedy o ještě více komplikovanou záležitost, na kterou je třeba brát zvláštní zřetel. Hráči se musí asimilovat do souhry, přispět svým vlastním chápáním o hudebním přednesu a nezpůsobovat jí naopak nesnáze svému partnerovi.

¹⁷Jůzlová, Věra. *Práce u klavíru*, str. 133.

¹⁸Tamtéž, str. 133.

4 ROZDÍLY OPROTI HŘE SÓLOVÉ

4.1 Primo a secondo

Tak jako v každém souboru, i v klavírním duu je nutnost vůdčí osobnosti. Většinou se tato úloha týká hráče primu. Není však podmínkou, aby prim hrál ve všech skladbách vždy jen jeden z hráčů. Například v některé skladbě může mít technicky náročnější part právě hráč, který není dostatečně technicky vybaven pro úspěšné provedení skladby. Potom je příhodné, aby si hráči své pozice prohodili. Pokud výměna hráčů prospěje skladbě, pak je tato dočasná výměna jedině ku prospěchu. Ve své praxi jsem se setkala s klavírním duem, kdy při jedné z nacvičovaných skladeb stále nebylo možno dosáhnout požadovaného výsledku skladby. Jakmile se však hráči prohodili a nastudovali si opačné party, skladba nabyla naprosto jiného charakteru – byla jak kvalitněji, tak efektivněji provedená. V ustálených duetech se však takovéto výměny vyskytují velmi zřídka, téměř vůbec, jelikož jde většinou o profesionální hudebníky, kteří jsou technicky natolik vyspělí, že oba zvládají kterýkoliv a jakkoliv obtížný part.

4.2 Sezení u klavíru

Jednou z největších změn oproti sólovému hraní na klavír je fakt, že se najednou musí dva hráči dělit o jeden nástroj. To je nutí, aby jeden z nich seděl více vpravo a druhý více vlevo. Zpočátku je to velký nezvyk, protože každý klavírista je zvyklý sedět uprostřed klavíru, aby měl přehled nad celou klaviaturou. Ve čtyřruční hře se musí spoluhráči poněkud uskromnit a přijmout fakt, že každému z nich náleží jen polovina klaviatury. Také sezení u klavíru je méně přirozené. Spoluhráči jsou většinou v těsné blízkosti, mohou si lokty navzájem překážet, v některých skladbách dokonce dochází ke křížení rukou právě s rukama spoluhráče. Aby klavírním duo mohlo dobře fungovat, je nezbytné všechny tyto a další nezvyklosti respektovat a co nejrychleji si na ně zvyknout. Oba hráči by se však měli i při tomto poněkud nezvyklém sezení snažit o uvolněnost těla, aby přílišná strnulost neovlivnila kvalitu hry a klavírního tónu.

Uvádí se, že mnoho pedagogů se kvůli těmto „nevýhodám“ nedostatečně věnují čtyřruční hře.¹⁹ Z až přehnaného strachu, aby vývoj ve správném sezení a postavení ruky nebyl u dítěte ovlivněn, je dětem v mladším věku prostor ke čtyřruční hře neprávem upírán.

¹⁹Holzweissigová In: *Dítě u klavíru*, str. 192.

Pokud jsou tyto důvody posuzovány jako nedostatky v mladém věku, tak se stejně jako u velkého množství dalších nesnází klavírní hry bez jejich praktikování bude žák časem dostávat k ještě větší bariéře. Je proto dobré začít se čtyřruční hrou co nejdříve a prostě si na její úskalí zvyknout a umět s nimi operovat ve vlastní prospěch.

Nejenže získá žák větší jistotu ve hře, ale dostane se mu také zcela nové perspektivy, která obohatí jeho výraz i vnímání hudby. A to je kvalita, která by měla překonat všechny předsudky a obavy.

4.3 Pedalizace

Jak již bylo výše uvedeno, ve čtyřručních skladbách většinou pedalizuje hráč secondo. Nemusí to však být pravidlem. I v některých vyhlášených duetech (např. v klavírním duu V. a V. Lejskovi téměř vždy pedalizoval hráč primo). Pedalizace má mnoho funkcí, např. podporuje harmonickou strukturu skladby, pomáhá svázat tóny melodie v místech, kde to není možné, pomáhá k dynamické gradaci nebo k podpoření sforzata často v závěrečných krátkých akordech a v neposlední řadě skýtá zvukovou barevnost, které lze dosáhnout jen za pomoci pedalizace.

Druhy pedálů se většinou dělí na tři základní:

a) současný – pedál se bere současně s tónem, akordem. Používá se především ke zdůraznění rytmu, např. v tancích nebo ke zdůraznění sforzata. Je nejjednodušší, učí se vůbec jako první.

b) synkopický – používá se k vytvoření legata, kde není možno svázat tóny prsty, kde není možné držet tóny, nebo se užívá ke spojování tónů, které se spojit nijak nedají.

c) předběžný – stiskne ještě před zahráním tónu, akordu, melodie.

V některých skladbách, či vydáních je pedál uvedený, v jiných není. To však neznamená, že by se pedál musel přesně takto dodržovat, nebo že by se neměl ve skladbě vůbec použít. Vždy je důležité, aby měl pedagog představu o pedalizaci ve skladbě, kterou žákům zadává. Starší žáci si pedál mohou vypracovávat sami, avšak za následné konzultace s pedagogem, aby se předešlo nevhodnému pedalizování. Stejně tak jako se zapisují do not prstoklady, měl by se zapisovat také pedál, aby hráč, který pedalizuje, neměnil pedál pokaždé na jiném místě.

Velký pozor by se měl však dávat na to, aby pedalizování bylo ve skladbě střídavé. Zvláště ve skladbách klasicismu se musí s pedálem pracovat velmi opatrně. Ve skladbách

romantických se pedálu užívá více, stále se ale musí dávat pozor, aby skladba zněla zřetelně, a aby přílišné užívání pedálu nevytvořilo pouze jakousi změk' tónů.

Hráč, kterému nebyla přidělena úloha pedalizace, si musí na toto poněkud nepřirozené sezení u nástroje zvyknout. Většina klavíristů totiž při usednutí ke klavíru automaticky nachystá nohu na pedál nebo alespoň vedle pedálu. V klavírním duu si jeden z hráčů musí zvyknout na to, že úloha pedalizace se ho netýká, takže musí dát nohy dál od pedálu. Dává prostor spoluhráči a v místech, kde by nejráději nohu na pedál vložil, např. tam, kde je potřeba svázat melodii, kterou zrovna hraje, se musí spolehnout na správnou pedalizaci spoluhráče. Ten z hráčů, který pedalizuje, si zase musí zvyknout, že nohy na pedálu nemá rovně před sebou, tak jako u sólového hraní, ale jsou mírně šikmo k pedálům. O to více je nutné, aby pedalizoval správně a čistě.

4.4 Znalost obou partů, netypický prstoklad

Ve většině skladeb se melodie vyskytuje v primu. Pro hráče secondo je tedy důležité, aby přehledně a spolehlivě ovládal part primo. Stále musí slyšet melodii, kterou nesmí svým hraním překrývat. Znalost patru druhého hráče je také nezbytná pro pedalizaci. Na některých místech např. hraje pouze partprimo a hráč secondo k tomu pedalizuje, proto je znalost partu druhého hráče velmi důležitá. Rovněž je důležité, aby hráči během hry měli plošnou představu o hudební myšlence a jejím vedením druhým hráčem. Jednostranná zaujatost pouze vlastním partem hráče nejen ochuzuje o slyšení celku, ale také mu značně znesnadňuje souhru a spolupráci se svým partnerem. Zahleděnost pouze do svého notového podkladu zapříčiňuje ztrátu schopnosti přizpůsobit se momentální situaci, což se může ukázat zvláště nešťastně při hrozícím výpadku nebo chybě v provedení.

Jiným specifickým čtyřruční hry je místy nezvyklá úprava prstokladů. Už když si hráč při vlastním samotném nácviu prstoklad tvoří, neměl by zapomínat, že ve čtyřruční hře jsou spoluhráči ve velmi těsné blízkosti. Úprava prstokladů se týká především levé ruky u hráče primo a pravé ruky u hráče secondo. Například v místech, které by se přirozeně a pohodlně hrály 3. prstem, je nezbytné, aby byl použit 4. nebo 5. prst. Jinak by tyto dva prsty spoluhráči překážely a on by tak nemohl dobře zahrát některý tón, figuraci nebo akord. Je však třeba dbát toho, aby prstoklady vyhovovaly specifické fyziognomii toho určitého hráče, podobně jako při hře sólové. Jako v některých případech sólového vystupování, i při čtyřručním provedení záleží na uvolněnosti a pružnosti, která je přímo úměrná kvalitě provedené skladby.

5 VĚRA A VLASTIMIL LEJSKOVI

5.1 Věra Lejsková

Publicistka, klavíristka a organizátorka hudebního života se narodila 1. října 1930 v Žeravicích u Kyjova manželům Královým, kde s rodinou strávila prvních 6 let života. Otec Ladislav pocházel z Hané a vyučoval na školách v Žeravicích a v Kyjově, kam se rodina roku 1937 přestěhovala, a kde se rodičům Věry později narodila ještě sestra. Otec měl už odmala vřelý vztah k hudbě, už od devíti let hrál velmi dobře na housle. Rodinné poměry mu však nedovolily studovat na konzervatoři. Přesto si ale díky své pili mohl dovolit na tento nástroj také vyučovat. Hudbě se věnoval celý život. Společně s kolegy z jiných škol založili smyčcové kvarteto. V Kyjově působil v symfonickém orchestru tamních skláren a byl regenschorim ve sboru církve Československé, později hrál v Brně v Helfertově orchestrálním sdružení. Dirigoval dětské a vojenské pěvecké sbory, se kterými dosáhl mnohá ocenění a umístění, např. na soutěžích Armádních uměleckých souborů. Protože byl velmi činný i v pozdějším věku, zapojil se do činnosti v Klubu učitelů – důchodců. Vypracoval desítky přednášek o osobnostech našeho hudebního života. Také pořádal různé přednášky, které obohacoval hrou na housle, a na kterých angažoval také dcery, kolegy nebo vnuka. Matka, rodačka ze Strážnice, tedy z Moravského Slovácka, regionu plného folkloru a písní, vedla Věru právě k písním a také k poezii. Během denních domácích prací s oblibou zpaměti recitovala třeba i celé sbírky básní, např. Erbenovu Kytici.

Po válce v roce 1945 se rodina opět přestěhovala, ale tentokrát do města Brna. Jedním z důvodů bylo přijetí Věry na konzervatoř a to v pouhých 13 letech. K hudbě ji vedl právě její otec, který od malička povzbuzoval obě dcery k muzicírování a k zájmu o hudbu. Prvním Věřiným učitelem klavíru v Kyjově byl prof. Milan Luzar, žák Leoše Janáčka, k němuž začala pravidelně docházet od 7 let až do přijetí na konzervatoř. Protože byla teprve terciánkou na gymnáziu, musela si během 1. ročníku studia na konzervatoři doplnit ještě čtvrtý ročník gymnázia, aby dosáhla požadovaného vzdělání ke studiu na střední škole.

Na konzervatoři nastoupila do klavírní třídy prof. Františka Schäfera, žáka Viléma Kurze. Pro svůj velký talent si zahrála už v 5. ročníku s orchestrem Mozartův klavírní koncert d moll. V 6. ročníku pak absolvovala také s orchestrem, repertoárem se stal Lisztův klavírní koncert. Po ukončení konzervatoře byla úspěšně přijata na Janáčkovu akademii múzických umění, kde nastoupila do klavírní třídy prof. Jana Ermla. Avšak mezitím byl na konzervatoři vypsán konkurz na místo korepetitora, který Věra úspěšně složila. Studium tedy přerušila a

opět se vrátila na JAMU až společně s návratem prof. Františka Schäfera, který z politických důvodů nesměl několik let na brněnské JAMU působit. Absolventský program na akademii tvořily výhradně skladby Bély Bartóka, jak sólové, tak čtyřruční (Mikrokosmos s Vlastimilem Lejskem, neboť v té době už delší čas fungovali jako klavírní duo) a především Sonáta pro dva klavíry a bicí nástroje, která byla rovněž i tématem diplomové práce Věry Lejskové.

Věra Lejsková byla vynikající korepetitorkou. Doprovázela nejen na koncertech, ale i na soutěžích a několikrát také na Pražském jaru nebo při natáčení v rozhlasu. Po jisté době začala na konzervatoři působit i jako pedagog jak povinného, tak řádného klavíru a zasadila se o to, aby studenti klavíru v rámci výuky povinně navštěvovali i klavírní duo. Na konzervatoři působila úctyhodných 34 let.

Věra Lejsková byla výbornou organizátorkou a kromě klavíru se věnovala a dodnes se věnuje mnoha dalším oblastem. Stala se předsedkyní Asociace hudebních umělců a vědců v tvůrčím centru v Brně, místopředsedkyní Asociace hudebních umělců a vědců v Praze, čtyři roky vedla Klub moravských skladatelů v Brně, který je členem Asociace hudebních umělců a vědců. Angažovala se také ve „Dnech mladých interpretů“, v rámci cyklu „Mladé varhany“ a „Tvorby pro mládež“. Taktéž se velmi často objevuje v roli porotkyně na klavírních soutěžích jak Národních soutěží ZUŠ, tak pro klavírní dua.

Tato nesmírně sečtělá a vzdělaná žena je známá také pro svou literární činnost. Napsala několik publikací. Pravidelně psala články, recenze, kritiky a fejetony ve spolupráci s denním tiskem, jako jsou Svobodné slovo, Brněnský Večerník, Rovnost, Lidové noviny, Moravsko-slezský týdeník, Moravsko-slezská Orlice nebo Moravskoslezský den. Spolupracovala s odbornými časopisy Opus musicum, Hudební nástroje (kde byla členkou redakční rady) a Hudební rozhledy. Do brněnského rozhlasu pravidelně přispívala medailonky (*A léta běží, vážení*), fejetony, pravidelnými pořady (*Hlasy a ohlasy*, které vycházely od roku 1992 do roku 2002 nebo *Povídání o moravských hudebních rodech*, vycházelo i uceleně v Brněnském Večerníku).

Kromě pestré literární činnosti se Věra Lejsková zabývala psaním scénářů pro brněnskou a ostravskou televizi (*Hudební mláďa*) a také se stala autorkou několika textů k písním.

Publikace Věry Lejskové:

Věra a Vlastimil Lejskovi: *František Schäfer: Profil umělce a pedagoga*. Břeclav: Moraviapres, 1995.

Věra Lejsková: *Muzikantská namlouvání*. Hudební fejetony. Brno: Šimon Ryšavý, 2000. ISBN 80-86137-29-5.

Věra Lejsková: *Historky z Rejvízu*. Brno: Šimon Ryšavý, 2000. ISBN 80-86137-38-4.

Věra Lejsková: *Moravské hudební rody. Zajímavé osudy zapomenutých*. ISBN 978-80-7354-129-3. (Vycházelo na pokračování v Brněnském Večerníku v roce 1987)

Věra Lejsková: *Povídání o skřítcích z Rejvízu*. Brno: Šimon Ryšavý, 2001. ISBN 80-86137-55-4.

Věra Lejsková: *Václav Věžník - o něm a s ním*. Brno: Šimon Ryšavý, 2010. ISBN 978-80-7354-082-7.

Věra Lejsková: *Franz Schubert v Jeseníku: historie soutěže pro klavírní dua*. Jeseník: Městská kulturní zařízení Jeseník, 2006. ISBN 80-254-2836-2.

Věra Lejsková: *Moje Jeseníky*. Jeseník: Grál, 2004. ISBN 80-903179-3-6.

Věra Lejsková: *Moje Brno*. Brno: Šimon Ryšavý, 2003. ISBN 80-86137-83.

Věra Lejsková: *Jak jsme hráli Bartóka*. Brno: Šimon Ryšavý, 2010. ISBN 80-7354-090-8.

Věra Lejsková: *Kupte si vzpomínky, vzpomínky na prodej*. Brno: Šimon Ryšavý, 2012. ISBN 80-7354-103-3.

Obzor – výběr z fejetonů stejnojmenného cyklu pořadů, Čs. Rozhlas Brno, 1986.

Texty k písním:

Texty k písním Vlastimila Lejska

Říkadla pro dětský sbor

Čekej nás, měsíci

Dvě povídky pro zpěv a klavír

společně s manželem: „*Na hudební nástroje, hádej, kdo nám zahraje*“ pro zpěv a klavír (Ústav pro kulturně – výchovnou činnost, Praha, 1983)

Text k písni Bohuslava Sedláčka: *Plnoletá* – zpěv a klavír (Nela Brno, 2001).

5.2 VLASTIMIL LEJSEK

Klavírista, pedagog a skladatel Vlastimil Lejsek se narodil 21. července 1927 v Brně. Pochází z hudební rodiny. Otec František Květoslav Lejsek byl významný brněnský hudebník, sbormistr, skladatel, houslista, pianista a pedagog. Vyučoval zpěv a hudební výchovu na hudebních a středních školách. Svého syna Vlastimila proto už od útlého věku vedl k hudbě. Významnou roli v Lejskově hudebním rozvoji sehráli jeho pedagogové. Hře na klavír jej vyučoval Josef Blatný a hudební teorii Zdeněk Blažek. Pro své nadání a dokončené potřebné vzdělání byl Vlastimil Lejsek přijat na konzervatoř přímo do pokročilejšího stupně studia, do klavírní třídy Františka Schäfera. Po konzervatoři navázal studium na pražské Akademii múzických umění u Františka Maxiána, odkud přestoupil na brněnskou Janáčkovu akademii múzických umění k Janu Ermlovi. Během těchto let také studoval tři roky Hudební vědu.

Od roku 1955 vyučoval na Janáčkově akademii múzických umění v Brně hru na klavír, klavírní duo, improvizaci a historii a literaturu klavíru a to až do roku 1987. Na brněnské konzervatoři vyučoval externě hru na klavír. Při své profesi vedl odborné semináře, interpretační kurzy, byl mnohokrát členem poroty jak českých, tak zahraničních soutěží. Společně se svojí ženou Věrou a Aloisem Složilem založil v roce 1978 Mezinárodní Schubertovu soutěž pro klavírní dua v Jeseníku, která trvá dodnes a uskutečňuje se vždy po dvou letech. S manželkou Věrou založili klavírní duo, které se stalo známým nejen u nás, ale i v zahraničí.

Mimo pianistickou činnost, ať už coby pedagog nebo klavírista v duu, byl také významným hudebním skladatelem. Ve své skladatelské činnosti se věnoval především komorní tvorbě, zejména tvorbě pro klavír a klavírní dua. Psal i písně a skladby pro různá instrumentální obsazení. První skladbu *Pro začátečníky* složil v osmi letech. Po deseti letech začal znovu skládat a vznikly především instruktivní skladby, jako *Pochod pro 2 klavíry*, *Sonatina pro klavír*, nebo úpravy slováckých lidových písní. Z těchto instruktivních skladbiček později vytvořil cyklus *Zahrajem si a 8 kousků pro klavír dvou a čtyřručně*. Po dalších deseti letech, od roku 1957 – 1961, znova rozvinul skladatelskou činnost a vzniklo tak na 60 skladeb čtyřručních, pro 2 klavíry, pro dva klavíry a rytmickou skupinu nebo písně a písničky. Do roku 1997 Lejsek zkomponoval zbývající skladby, spíše závažnějšího charakteru. Některé z jeho skladeb se staly trvalým repertoárem našich i světových klavírních duet, nebo jako povinné skladby na různých soutěžích (*Brazilské tance*, *Tanečky mistrů*,

Dueta). Na Mezinárodní soutěži pro klavírní dua v Jeseníku se pravidelně uděluje cena za nejlepší provedení skladby Vlastimila Lejska.

Jeho tvorba je velmi specifická a ojedinelá. Ve skladbách se mísí hravost a melodičnost společně s prvky moderní hudby a virtuózními pasážemi. Je také autorem skladeb s nezvyklým obsazením, např. *Quattutor ludibria pro klavír čtyřručně a dýmku*. Vlastimil Lejsek v knize *Rozhovory bez klavíru*²⁰ tuto skladbu popisuje velmi vtipně:

„Vše je psáno polyfonicky, jsou to jakési volné fugy. Všechny čtyři části vycházejí z jednoho tématu. První část skladby je na bílých klávesách, dělá dojem karikovaného Stravinského. Druhá je na černých klávesách, „čínsky strážná“ hudba impresionismu. Třetí střídavě na černých a bílých klávesách budí zpočátku dojem impresie, pak konstruktivisticky končí těsnou jako čtyřhlasá fuga. Čtvrtá hříčka (=ludibrium) je na bílých i černých klávesách, hraje se i přímo na strunách klavíru dýmku i prsty, je k tomu trocha džezu. Jeden hráč sedí, druhý stojí a obchází sedícího jednou zprava, jednou zleva. Publikum si někdy vyžadovalo opakování a to i přesto, že je to skladba veskrze polyfonní“.

V rozhovoru s Janem Trojanem v téže knize Lejsek také uvedl, že i jeho tvorbu ovlivnili někteří významní skladatelé, jako byl Leoš Janáček, Antonín Dvořák, Bohuslav Martinů, Darius Milhaud, Francis Poulenc, Igor Stravinskij, George Gershwin, Maurice Ravel.²¹ Vzory pro čtyřruční klavírní kompozice mu byli Franz Schubert, Wolfgang Amadeus Mozart, Johannes Brahms a Antonín Dvořák.

Spolupracoval s mnoha českými skladateli: Ištvan, Hlobil, Pololáník, Blatný a další. Jeho skladby jsou interpretovány po celém světě – Německo, Rusko, USA, Nigérie. Lejskovy *Brazilské tance* byly dokonce úspěšně interpretovány při soukromém koncertu princezny Lady Diany. Zajímavostí je, že interprety byli laureáti Schubertovy soutěže v Jeseníku z roku 1995, Glen Inanga a Jeniffer Micallef.

Klavírní tvorba Vlastimila Lejska:

Kompozice čtyřruční:

1966 Duettina (Supraphon, Praha)

1975 Duettinka (Supraphon, Praha)

1976 Noc s Kobr a Štejnem, Rejvízská opera, sóla, sbor, klavír 4 ručně a bicí nástroje

1976 Svita z opery Noc s Kobr a Štejnem

1976 Tanec, Serenáda pro Dr. Trojana a Variace (Nela, Brno)

²⁰Trojan, J. *Rozmluvy bez klavíru*, str. 70.

²¹Tamtéž, str. 70.

1977 Quattutor ludibria, klavír 4 ručně a dýmka (Nela, Brno)
1977 Stříbrný pochod, manželům Skácelovým k stříbrné svatbě
1979 Sonata divertimenta
1981 Dueta (Panton, Praha; Severnyj oleň, St. Petěrburg)
1981 Pět krátkých tanců (Nela, Brno)
1981 Lozíbecký pochod, pro Františka Kočího
1983 Čtverlístek (Editio Moravia, Veverská Bítýška)
1983 Sonatinka, věnováno D. Zeinerové a L. Zezulové z Lipníku (Nela, Brno)
1991 Balady z Moravy (Editio Vivo, Brno)
2002 Tříkrát pro dva (Ritornel, Ostrava; Talacko Edition, Praha)

Kompozice pro 2 klavíry:

1961 Ochozká polka
1961 Brazílské tance (Panton, Praha; Editio Vivo, Brno)
1962 Invence (Nela, Brno)
1962 Malá suita
1966 Sonáta (Editio Moravia, Veverská Bítýška)
1966 Toccata in memoriam František Schäfer (Nela, Brno)
1966 Orchestys eni orchato, dva klavíry a magnetofonový pás
1976 Tanečky mistrů (Editio Vivo, Brno)
1977 Divertimento
1977 Suita domestica, 2 klavíry 8 ručně, k autorovým padesátinám, pro rodinu Lejskovu
1979 Tři věci pro 2 klavíry 8 ručně
1990 Brazílské tance, klavír a orchestr (materiál Český rozhlas Brno, arr. Jiří Hudec)
1991 Svita pro Lipník

Klavír sólo:

1965 Pět epigramů (Nela, Brno)
1966 Ochozká polka, 2. verze
1967 Sonatina in C (Nela, Brno)
1976 Sešit pro Věrku (Editio Moravia, Veverská Bítýška)
1976 Měsíční svita (Nela, Brno)
1977 Pianisté a koně (Nela, Brno)
1978 Sonatella

1983 *Espressivo*, věnováno dcerce Věře
1983 *Roční doby – Podzim, zima, jaro*
1990 *Kovbojská svita* (Nela, Brno; část *Editio Moravia*, Veverská Bítýška)
1990 *21 reminiscencí klavírního vysloužilce* (Český rozhlas, Praha)
1996 *Písničky ze sklepa* (Nela, Brno)
2002 *Preludia* (Ritornel, Ostrava; Talacko Edition, Praha)

Publikace:

Vlastimil Lejsek: *Soupis původní české literatury pro klavírní duo*. Mimořádný Kulturní zpravodaj, II. ročník interpretační soutěže pro klavírní dua 8. – 12. dubna 1980, Jeseník.
Věra a Vlastimil Lejskovi: *František Schäfer: Profil umělce a pedagoga*. Břeclav: Moraviapres, 1995.

5.3 PROFESNÍ ČINNOST

Na otázku, jak vzniklo duo Věra, tehdy ještě Králová a Vlastimil Lejsek, vzpomíná Věra Lejsková s úsměvem na tváři. Když v pátém ročníku konzervatoře sklidila úspěch při koncertu s orchestrem, na kterém hrála Mozartův koncert d moll, přišel jí Vlastimil poblahopřát s nabídkou, zda by si s ním Věra nechtěla zahrát. Věra nabídku přijala a tak vzniklo duo, které se později stalo inspirací a vzorem pro nespočet dalších klavírních duet. První veřejné vystoupení ve čtyřruční hře na klavír proběhlo v Kyjově, kde Věra jako malá poznává hru na klavír. První vystoupení na dva klavíry se uskutečnilo v brněnském rozhlase a první vystoupení na dva klavíry zpaměti zaznělo v Prostějově.

Shánění repertoáru bylo tehdy (v 50. letech) velmi náročné. Dostupnost ani zdaleka nebyla tak jednoduchá jako v dnešní době. Výběrem repertoáru se zabýval hlavně Vlastimil. Role měli rozděleny. Vlastimil byl umělecký ředitel, který vybíral skladby, sestavoval programy koncertů atd., Věra byla ředitel administrativní. Měla na starost termíny a místa koncertů, technické záležitosti, před odjezdem do zahraničí vyřizování pasů, cestovních víz atd.

V oblasti klavírní literatury byl Vlastimil velmi vzdělaný. Už při studiu na konzervatoři znal všechny možné skladby. Když někde zněla nějaká skladba a nikdo nevěděl její název a autora, vždy se ptali Vlastimila, který to zaručeně věděl. Noty opisovali ručně. Věra Lejsková vzpomíná, že třeba během výletu, když měli přestávku, sesedli z kola a

opisovali. Např. Koncert pro dva Klavíry W. A. Mozarta, koncert F. Poulenca nebo Sonátu pro dva klavíry od J. Brahmsa. Také do zahraničí se tak jednoduše moc nemohlo. Třeba, když chtěli nahrávat v Budapešťském rozhlasu, museli jet jako na dovolenou s cestovní kanceláří na Balaton a tam rychle odběhli do rozhlasu a tvrdě pracovali. Ale díky své houževnatosti a pílí se i přes všechny možné obtíže dokázali prosadit jak u nás, tak v zahraničí a navíc se v roce 1978 stali zakladateli Schubertovy mezinárodní soutěže, která se natolik proslavila, že do Čech přivedla za celá uplynulá léta opravdu velké množství klavírních dvojic z nejrůznějších koutů světa.

Během své dlouholeté kariéry v klavírním duu měli možnost spolupracovat s velkými osobnostmi ze světa hudby. Nahrávali a koncertovali s takovými dirigenty, jako byli Miloš Konvalinka, Karel Ančerl, Břetislav Bakala, František Jílek, Bohumír Liška, Jiří Pinkas, Zdeněk Mácal, Václav Neumann, Václav Smetáček, Jan Štych, Jiří Waldhans, Dr. Otakar Trhlík, na Slovensku především Ladislav Slovák, či japonský dirigent Kobajaši. Počet všech dirigentů je více než 50. Navštívili mnoho měst jak v České republice - Prostějov, Brno, Praha, Zlaté Hory, Kyjov, Ostrava, Olomouc, zámky v Blatné, ve Žďáru nad Sázavou, Mišni, na hradě Vranově, ve Strahovském klášteře, v Prešově, tak v zahraničí - Budapešť, Dánsko, Drážďany, Varšava, bývalá NDR, Polsko, Slovensko, Maďarsko, Německo a další.

Kromě velkého počtu skladeb sólových (čtyřručních nebo pro dva klavíry) nastudovali a provedli 17 koncertů s orchestrem pro klavírní duo. Celkem spolupracovali s 20 orchestry (i v rámci koncertů pro sólový klavír). V jejich podání zaznělo mnoho československých a českých premiér z děl domácích i světových autorů, např. *II. rapsodie pro 2 klavíry a orchestr* George Gershwina nebo *Skotské balady* pro dva klavíry a orchestr Benjamin Brittena za jeho osobní účasti. Z děl domácích autorů premiérovali např. *Fantasii in C* Josefa Berga, *Balety, Prolog a Scherzo, Dialog* Pavla Blatného, *Preludium a Toccato* Jindřicha Felda, *Sonátu, Imaginace* Emila Hlobila, *Variace na tóninu d moll a Ritmi ed antiritmi* Miloslava Ištvana, *Preludii dodici* Zdeňka Pololánika, *Peludium* Zdeňka Zouhara, *Suitu* Václava Řeháka, skladby Vlastimila Lejska a další. Počet všech rozhlasových nahrávek (v našich i zahraničních rozhlasu) v podání buďto Vlastimila Lejska na sólový klavír nebo v klavírním duu manželů Lejskových je neuvěřitelných sedm set.

Během jejich působení na JAMU a na konzervatoři, kde byla v rámci komorní hry povinná také hra v klavírním duu, vychovali Lejskovi mnoho klavírních dvojic, které se i po ukončení studia nepřestaly ani nadále věnovat působení v klavírním duu. Mnozí z nich se

úspěšně prezentovali na Mezinárodní Schubertově soutěži v Jeseníku. Mezi nejvýznamnější klavírní dua patřily tyto dvojice:

Vít Gregor – Vlastimil Lejsek ml.

Petr Hala – Jana Zámečnicková

Milan a Marta Vaškovi

René Adámek – Jiří Hanousek

Daniela Kaňková – Ladislav Pulchert

Eva Paseková – Jana Pavlínová

Dana Zeinerová – Leona Zezulová

Radka Hamáková – Lenka Mendelová

Jana Jermářová – Milena Kouřilová

Jana Mikulíková – Dana Ulrychová

Milena Kouřilová – Jana Jermářová

Jana Poljaková – Dana Kolaříková

6 SOUTĚŽE

6. 1 Význam klavírních soutěží

V posledních letech se u nás značně rozrostl počet klavírních soutěží. Žáci tak mají možnost získávat stále nové zkušenosti, objevovat nový repertoár, setkávat se se zajímavými lidmi a obohacovat se jak prostřednictvím poslechu jiných výkonů, tak prostřednictvím navazování nových kontaktů. Často zde probíhá komunikace ohledně notového materiálu, možnost dostupnosti nové klavírní literatury, vzájemné ohodnocování výkonů, atd. Na zvyšující se počet soutěží existují jak pozitivní, tak i negativní názory, které mají svá opodstatnění. Mezi kladné názory patří např., že soutěže pomáhají objevovat nové talenty, vedou k práci pro konkrétní cíl, rozvíjí soutěživost, rozšiřují repertoár, učí soutěžící zvládat náročnější situace, učí je zodpovědnosti a nenásilně také školí učitele. Existují však i drobná negativa, která účast na soutěžích přináší. Kritikové jsou názoru, že soutěže se často stávají veškerým smyslem práce, nikoliv prostředkem k dalšímu rozvoji. Také jsou tací pedagogové, kteří se svými žáky „obrážejí“ jednu soutěž za druhou a žáci pak třeba i celý rok hrají stejný repertoár. Takže smysl, který soutěže mají nabízet, tedy možnost rozvíjení se, je ve výsledku zcela opačný. Žáci celý rok hrají ty samé skladby a už není prostor na rozšíření repertoáru, nebo studium pro soutěž pak nedává možnost k soustředění na některý žákův specifický problém.

Velmi záleží na osobnosti pedagoga. Vždy by měl dobře zvážit, která soutěž je pro žáky přínosná a promyslet plán výuky tak, aby nácvik repertoáru pro soutěž neohrozil další rozvoj žáka. Bohužel existuje mnoho pedagogů, kteří berou účast svých žáků na soutěži jako možnost zviditelnit se. Pak jim zdaleka nejde o to, aby byla soutěž pro žáka/žáky přínosná, ale jde jim především o dosažení vlastní prestiže. Pokud pedagog zamýšlí účast na soutěži s některým ze svých žáků, měl by je vždy prvně seznámit s tímto záměrem. Také je nutnost dobře své žáky znát, protože ne každý je schopen psychické zátěže, kterou účast na soutěži přináší. Ve své praxi jsem se už několikrát setkala se studenty, kteří byli nadaní, úspěšně pracovali a měli potenciál účastnit se soutěží, ale neměli zájem se soutěží z různých osobních důvodů účastnit. Dle mé zkušenosti by nebylo na místě nutit je do soutěže, protože by to mohlo mít velmi negativní dopad na vztah ke klavírní hře a k touze dále se hudebně vzdělávat.

Jako u každého oboru, také u klavírního vyučování, nesmí pedagog zapomínat na své poslání, a to vnášet pozitivní aspekty nazírání na hudbu a jejího prožívání do žákovy duše.

Hudební vzdělávání nesmí být pojímáno jako proces mechanického vtoukání a memorování. Hudba jako umělecká disciplína může být pro každého z nás útočiště, někdy dokonce i terapie; proto je důležité neutlačovat násilně vznikající vztah, který se může vyvinout v celoživotní silné pouto.

6.2 Soutěže pro klavírní dua

V současnosti u nás probíhají v pravidelných intervalech čtyři soutěže pro klavírní dua. Jedná se o Mezinárodní Schubertovu soutěž pro klavírní dua, Per Quattro Mani, Čtyři ruce na klávesách a Dvořákův Lipník. Tyto soutěže mají velmi pozitivní charakter, panuje zde velmi přátelská atmosféra, mají dobře vypracované propozice. Každá z těchto soutěží má své specifikum, proto se určitě nehodí říci, že by některá z těchto soutěží byla bezvýznamná, či dokonce zbytečná. Všechny jsou rozhodně přínosné.

U každé soutěže uvádím krátkou historii, požadavky pro účast na soutěži, seznam odborné poroty a umístění žáků v jednotlivých ročnících.

6.2.1 Mezinárodní Schubertova soutěž pro klavírní dua - Jeseník

Schubertova soutěž pro klavírní dua byla založena v roce 1978. Iniciátorem a zakladatelem této nově vzniklé soutěže byl pianista, pedagog a hudební skladatel doc. Vlastimil Lejsek, společně se svojí ženou Věrou a tehdejším ředitelem Lidové školy umění a členem výboru Kodályho společnosti, Aloisem Složilem. Uskutečnění prvního ročníku bylo velmi složité. Původně se soutěž ani nesměla jmenovat Schubertova, ale pouze *Interpretační soutěž pro klavírní dua*. Jméno Schubertovo se jí vrátilo až po roce 1990. V letošním roce slavíme již 37 let od jejího založení. Poslední ročník (r. 2013) se konal pod záštitou ministerstva kultury, hejtmana Olomouckého kraje a Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97. Soutěž je tak bezpochyby jednou z nejstarších svého druhu a právem se řadí mezi významné kulturní události Olomouckého kraje.

Na počátku zrodu byla myšlenka zapojit a motivovat mladé pianisty pro hru v klavírním duu. Město Jeseník bylo vybráno z toho důvodu, že coby lázeňské město vždy soustřeďovalo kulturu. Další důvod byl ten, že rodiče Franze Schuberta pocházeli z Jesenicka (matka Elizabeth Vietz ze Zlatých Hor, otec Theodor Schubert z Vysoké), a že právě rok 1978 byl rokem 150. výročí úmrtí klasika čtyřruční hry Franze Schuberta (1797-1828).

Tato soutěž si do dnešní doby vybuodovala jméno nejen u nás, ale i v zahraničí (od r. 1980 byla otevřena i pro zahraniční účastníky). Kromě českých a slovenských dvojic se zúčastnila soutěže mnohá klavírní dua např. z Polska, Maďarska, bývalé NDR, bývalého SSSR, Bulharska, Kanady, Japonska, Itálie, Francie, Řecka, Malty, Nigerie nebo Ruska. Průlomovým rokem byl rok 1994, kdy na soutěž přijeli řečtí interpreti z Královské akademie hudby v Londýně, Christos Papageorgiou a George Petrou, kteří se stali vítězi 2. kategorie a laureáty soutěže. Christos Papageorgiou byl dokonce osloven, aby zasedal v porotě v příštím ročníku soutěže, z čehož vyplynula tradice, že vítězové soutěže byli zváni k účasti v porotě.

O nadšení z této soutěže dosvědčují slova Dr. Václava Holzknechta, která pronesl při založení Schubertovy klavírní soutěže v Jeseníku (1978):

„Vítám tuto soutěž z dvojího důvodu: předně nerozmnožuje zbytečně dosavadní soutěže u nás o další typ, podobný těm, které tu zatím jsou, neukládá novou práci zpaměti, hrozící opět dlouhým studiem, značnou ztrátou času a nebezpečím drilu, nýbrž předpokládá hru z not, přesvědčivou hudebnost výkonu, podle níž bude kandidát posuzován. A zadruhé: s touto soutěží se vrací do praxe množství cenných děl, která byla časem zapomenuta, a přesto patří leckdy i do přední kategorie kompozičních hodnot. Jestliže mladí kandidáti této soutěže budou nuceni skutečně muzicírovat a poznají přitom krásnou hudbu, splňuje pak soutěž svůj specifický a nový úkol. Pro výchovu našeho uměleckého dorostu bylo tohoto činu už naléhavě třeba.“²²

Soutěž se koná pravidelně po dvou letech, ale několikrát byla pořádána po třech letech (1986, 1989, 1992) a jedenkrát naopak hned po roce (1994, 1995). Soutěž je vyhlašována ve dvou kategoriích. U I. kategorie nesmí přesáhnout horní věková hranice každého z účastníků 21 let. Ve II. kategorii by měl součet horních věkových hranic obou účastníků činit do 70 let. I. kategorie bývala obvykle dvoukolová, II. kategorie tříkolová. V některých ročnících byly ale uvedeny změny. Např. v XVII. ročníku byla I. kategorie z důvodu ubývajících počtu přihlášených dvojic pouze jednokolová. Stejně tak tomu bude i v letošním XIX. ročníku.

I. kategorie je časově vymezená od 25 do 35 minut a soutěžní repertoár musí obsahovat jednu libovolnou skladbu F. Schuberta, dále alespoň jednu skladbu z období klasicismu, romantismu nebo 20. století a jednu, či více skladeb českých autorů od 2. poloviny 20. století. Podmínkou je, aby aspoň jedna ze skladeb byla pro dva klavíry.

II. kategorie je tříkolová. V I. kole do 25 minut je pro letošní ročník povinná skladba F. Schuberta: Andantino s variacemi h-moll op. 84 č. 1, dále skladby z díla skladatelů: J. Chr.

²²Trojan, J. *Rozmluvy bez klavíru*, str. 37.

Bach, M. Clementi, J. Haydn, W. A. Mozart, L. v. Beethoven, J. N. Hummel, V. H. Voříšek, J. L. Dusík nebo L. Koželuh. Tak jako v I. kategorii je nutno uvést i jednu, či více skladeb českých autorů od 2. poloviny 20. století. Taktéž je podmínkou, aby aspoň jedna ze skladeb byla pro dva klavíry. Ve II. kole do 40 minut musí zaznít libovolná skladba z originálního čtyřručního díla A. Dvořáka, jedna nebo více skladeb světového repertoáru libovolného období a alespoň jedna libovolná skladba F. Schuberta. III. kolo je s orchestrem a letos musí mít soutěžící nastudovaný Koncert Es-dur pro dva klavíry a orchestr K 365 od W. A. Mozarta a jednu z těchto uvedených skladeb: B. Bartók: Koncert pro dva klavíry a bicí nástroje, J. Brahms: Sonáta f-moll op. 34b, P. Hindemith: Sonáta pro dva klavíry, B. Martinů: Tři české tance pro dva klavíry a Fantazie pro dva klavíry, S. Rachmaninov: Symfonické tance op. 45, I. Stravinský: Concerto per due pianoforte soli.

Na soutěži je možno hrát pouze originální skladby pro čtyři ruce nebo pro dva klavíry. Udílejí se také mimořádné ceny: Cena Aloise Složila za nejlepší provedení skladby Franze Schuberta a Cena Vlastimila Lejska za nejlepší provedení české soudobé skladby. V roce 2007 byla Vlastimilem Lejskem vypsána zvláštní cena za nejlepší provedení jeho skladby k jeho 80. narozeninám, kterou získalo klavírní duo z ČR Martin Pokorný – Anton Aslamas. Laureátům soutěže je dána možnost dalšího koncertování v České republice. V porotě během let působilo mnoho významných osobností nejen z Česka, ale i ze zahraničí.

Seznam členů poroty všech ročníků:

1978: Václav Holzknecht, Pavel Štěpán, Vlastimil Lejsek, Věra Lejsková, Rudolf Macudzinski, Silvia Macudzinská, Marie Halámková.

1980: Rudolf Macudzinski, Pavel Štěpán, Sylvia Macudzinská, Vlastimil Lejsek, Ilja Hurník, Věra Lejsková, Marie Halámková, Božena Kalábová-Němcová, Alois Složil.

1982: Václav Holzknecht, Eva Fischerová, Marie Halámková, Ilja Hurník, Božena Kalábová-Němcová, Vlastimil Lejsek, Věra Lejsková, Pavel Novotný, Pavel Štěpán.

1984: Miloš Konvalinka, Marie Halámková, Anton Kallay, Vlastimil Lejsek, Věra Lejsková, Radomír Melmuka, Věroslav Němec, Pavel Novotný, Pavel Štěpán.

1986: Vlastimil Lejsek, Marie Halámková, Ilja Hurník, Anton Kallay, Věra Lejsková, Věroslav Němec, Pavel Novotný.

1989:Dagmar Baloghová, Vlastimil Lejsek, René Adámek, František Maxián, Jindřich Duras, Pavel Novotný, Anton Kallay.

1992:Vlastimil Lejsek, Pavel Novotný, Darina Švárna, František Maxián, Petr Hanousek

1994:Vlastimil Lejsek, Celina Hellerowa (Opole – Polská republika), Pavel Novotný, Vít Gregor, René Adámek.

1995:Vlastimil Lejsek (ČR), Vít Gregor (ČR), Darina Švárna (SR), Branko Czuberka (Rakousko), Christos Papageorgiou (Řecko).

1997:Branko Czuberka (Rakousko), Vít Gregor (ČR), Vlastimil Lejsek (ČR), Jennifer Micallef (GB), Pavel Novotný (SR).

1999:Ilja Hurník (ČR), Věra Čanová (ČR), Joanna Domanska (Polsko), Teemu Holma (Švýcarsko), Vlastimil Lejsek (ČR), Věroslav Němec (ČR), Mikuláš Škuta (SR).

2001:Eugen Jakab (Rakousko), Rudolf Bernatík (ČR), LászlóBaranyay (Maďarsko), Joanna Domańska (Polsko), Marián Lapšanský (Slovensko).

2003:Sándor Falvai (Maďarsko), Konrad Elser(Německo), Martin Hršel (ČR), Pavel Kowalski (Polsko), Vlastimil Lejsek (ČR), Zuzana Paulechová-Štiasna (Slovensko).

2005:Joanna Domaňská (Polsko), Martin Hršel (ČR), Soňa Javůrková (ČR), Vlastimil Lejsek (ČR), Pavel Novotný (Slovensko).

2007: Vlastimil Lejsek (ČR), Martin Hršel (ČR), Peter Pažický (Slovensko), Eugen Jakab (Rakousko), Sándor Falvai (Maďarsko), Kararzyna Ewa Sokolowska (Polsko), Maxim Puryzhinskiy (Rusko).

2009:Martin Hršel (ČR), Eugen Jakab (Rakousko), Vlastimil Lejsek (ČR), Peter Pažický (Slovensko), Zuzana Paulechová – Štiasna (Slovensko), Christoph Sischka (Německo), Kararzyna Ewa Sokolowska (Polsko).

2011: Martin Hršel (ČR), René Adámek (ČR), Zuzana Niederdorfer – Paulechová (Slovensko), Peter Pažický (Slovensko), Eugen Jakab (Rakousko), Kararzyna Ewa Sokolowska (Polsko), Christoph Sischka (Německo).

2013: Martin Hršel (ČR), Věra Lejsková (ČR), Zuzana Niederdorfer – Paulechová (Slovensko), Peter Pažický (Slovensko), Eugen Jakab (Rakousko), Kararzyna Ewa Sokolowska (Polsko), Christoph Sischka (Německo).

Pro rok 2015 jsou pozváni:

Christoph Sischka (Německo), Eugen Jakab (Rakousko), Ivo Kahánek (ČR), Kararzyna Ewa Sokolowska (Polsko), Martin Hršel (ČR), Peter Pažický (Slovensko), René Adámek (ČR).

Umístění soutěžících v jednotlivých ročnících od 1. do 3. místa:

1978

1. kategorie

1. cena: Klaudia Jurčíková – Eva Palmaiová (SSR)

2. cena: neudělena

3. cena: Libuše Kvapilová – Eva Jokešová, Leona Hadašová – Dana Kašpárková (ČSR)

2. kategorie

1. cena: Vlastimil Lejsek ml. – Vít Gregor (ČSR)

2. cena: Milan Hájek – Pavel Matyáš (ČSR)

3. cena: Jitka Němcová – Věroslav Němec (ČSR), Marian Varínský – Jozef Malík (SSR)

1980

1. kategorie

1. cena: Jana Jermářová – Milena Kouřilová (SSR), Daniela Nouzáková – Hana Šimková (ČSR)

2. cena: neudělena

3. cena: Radka Hamáková – Lenka Mendelová (SSR)

2. kategorie

1. cena: Susanne Wondrejz – Petra Frenzel (NDR), Věroslav Němec – Jitka Němcová (ČSR)
2. cena: Zsuzsanna Kollár – Gabriela Láng (MLR), René Adámek – Petr Hanousek (ČSR)
3. cena: neudělena

1982

1. kategorie

1. cena: Jitka Hübschamannová – Leo Smékal (ČSR)
2. cena: Ivica Zacharová – Veléria Fedorová (SSR)
3. cena: Melánia Hermanová – Iveta Kováčová (SSR)

2. kategorie

1. cena: Zsuzsanna Kollár – Gabriela Láng (MLR), Jaromír Klepáč – Aleš Bárta (ČSR)
2. cena: Hanuš Bartoň – Zuzana Procházková (ČSR), Daniela Nouzáková – Hana Šimková (ČSR)
3. cena: Jana Jermářová – Milena Kouřilová (SSR), Jitka Benešová – Zuzana Jachninová (ČSR)

1984

1. kategorie

1. cena: neudělena
2. cena: Ildikó Baloghová – Jana Zrubáková (SSR), Lubica Figurová – Gabriela Cvachová (SSR)
3. cena: Jana Mikulíková – Dana Ulrychová (ČSR), Jana Zámečnicková – Petr Hala (ČSR)

2. kategorie

1. cena: Pia Neldeck – Eva Maria Kunz (NDR)
2. cena: Milan Vašek – Marta Vašková (ČSR)
3. cena: Eva Mazanovská – Petr Zagar (SSR), Marie Šťáhlavská – Leo Smékal (ČSR)

1986

1. kategorie

1. cena: Peter Pažický – Aleš Solárik (SSR)

2. cena: Anna Prieslová – Jana Zrubáková (SSR), A. S. Genova – J. A. Taseva (BLR)

3. cena: Jana Pavlíková – Eva Paseková (ČSR)

2. kategorie

1. cena: Milan Vašek – Marta Vašková (ČSR)

2. cena: Markrit Berberjan – Katerina Marinowa (BLR)

3. cena: Jana Poljaková – Dana Kolaříková (ČSR), Harmut Schramm – Dirk Ebersbach (NDR)

1989

1. kategorie

1. cena: Georgi Slavčev – Atanas Čolakov (BLR)

2. cena: Eva Špiláková – Tatiana Cmarková (SSR)

3. cena: Bohdana Obrovská – Marcela Zemánková (ČSR)

2. kategorie

1. cena: Peter Pažický – Aleš Solárik (SSR); Ivona Solonková – Jitka Fraňková (ČSR)

2. cena: neudělena

3. cena: Bernd Woschick – Andreas Henkel (NDR)

1992

1. kategorie

1. cena: Petra Matějová – Tereza Stejskalová (ČR)

2. cena: Monika Kytlerová – K. Rybáčková (ČR)

3. cena: Robert Pechanec – Ján Remenec (SR)

2. kategorie

1. cena: neudělena

2. cena: neudělena

3. cena: Tamara Koročkin – Andreas Schönhage (NSR)

1994

1. kategorie

1. cena: Petra Matějová – Tereza Stejskalová (ČR)

2. cena: Andrea Faltusová – Monika Černohousová (ČR)

3. cena: Zdeňka Gazdová – Kateřina Košacká (ČR), Markéta Štěpánová – Monika Kytlerová (ČR)

2. kategorie

1. cena: George Petrou – Christos Papageorgiou (GR)

2. cena: Anastassia Pozdnyakova – Anna Getmanova (Bělorusko)

3. cena: neudělena

1995

1. kategorie

1. cena: Zdeňka Gazdová – Kateřina Košacká (ČR)

2. cena: Lucie Fišerová – Jarmila Příhodová (ČR)

3. cena: Gabriel Nagy – Marek Lipjanec (SR)

2. kategorie

1. cena: Glen Inanga – Jeniffer Micallef (Nigerian – Maltese); Edward Turgeon – Anne Louise (CAN)

2. cena: neudělena

3. cena: Karla Fucimanová – Radana Kubíčková (ČR)

1997

1. kategorie

1. cena: Eva Sendreiová – Aneta Majerová (Slovensko)

2. cena: Gabriela Vorbová – Jiřina Velebová (ČR)

3. cena: Manuela Beňová – Gabriela Linhartová (ČR)

2. kategorie

1. cena: Philip Moore – Simon Crawford-Philips (Velká Británie); Teemu Holma – Junko Holma-Mizuno (Švýcarsko)

2. cena: neudělena

3. cena: Karla Fucimanová – Radana Kubíčková (ČR)

1999

1. kategorie

1. cena: Olga Voplakalová – Lenka Zahradníková (ČR)
2. cena: Peter Kalmár – Matej Arendárik (Slovensko)
3. cena: neudělena

2. kategorie

1. cena: Agnieszka Kozlo – Ewa Katarzyna Sokolowska (PL); Shaveko Natalia – Fedina Anastasia (RUS)
2. cena: Christoph Sischka – Eriko Takezawa (Německo)
3. cena: neudělena

2001

1. kategorie

1. cena: Richard Humburger – Valentin Humburger (GR)
2. cena: Miloslava Šonská – Jan Divoký (ČR)
3. cena: Irina Danšina – Inese Valiniece (Lotyšsko)

2. kategorie

1. cena: neudělena
2. cena: Petros Moschos – Dimitris Karydis (GR)
3. cena: Vilja Poskute – Tomas Daukantas (Litva)

2003

1. kategorie

1. cena: Radka Hanáková – Vlastimil Jurčík (ČR)
2. cena: Lucie Czajkowská – Michaela Lipoldová (ČR)
3. cena: Alexandra Fheodoroff - Renarda Peti (Albánie)

2. kategorie

1. cena: Stanislava Varshavsky – Diana Shapiro (Izrael)
2. cena: neudělena

3. cena: Noriko Kawamura – Ryoko Matsubara (Japonsko), Emilia Karolina – Bartolomiej Wasi (PL)

2005

1. kategorie

1. cena: Mirosława Lachowska – Edgar Wiersocki (PL); Zuzana Pelcová – Eva Suchánková (ČR)

2. cena: Oliwia Grabowska – Wojciech Wrobe (PL)

3. cena: Marie Erlebachová – Jan Hršel (ČR)

2. kategorie

1. cena: Irina Silivanova – Maxim Puryzhinskij (Rusko)

2. cena: Olexandra Zajceva – Dmytro Tavanets (Ukrajina)

3. cena: Yoschie Shiramizu – Takashi Fujii (Jap), Lindy Tennent-Brown – James Longford (GB)

2007

1. kategorie

1. cena: Mária Hočová – Andrej Krištof (SR)

2. cena: Kateřina Ochmanová – Martin Smutný (ČR), Kristina Stepasjuková – Adam Farana (Ukrajina,ČR)

3. cena: Alena Hučková – Vladimír Šranko (SR)

2. kategorie

1. cena: neudělena

2. cena: Yulia Yurchenko – Polina Grigoryeva (Rusko)

3. cena: Elena Pepko – Anastasia Rybina (Rusko)

2009

1. kategorie

1. cena: neudělena

2. cena: neudělena

3. cena: Lenka Korbelová – Filip Hořínek (ČR), Ivan Korec – Peter Pláňavský (SR)

2. kategorie

1. cena: Hee Jin June – Hyun Joo June (Korea)
2. cena: Vincenzo De Stefano – Francesco De Stefano (IT)
3. cena: Mirosława Lachowska – Edgar Wiersocki (PL, BLR)

2011

1. kategorie

1. cena: Silvia Vaterl – Irina Vaterl (Aus)
2. cena: Dominik Stadler – Daniel Reith (Německo), Ewa Danilewska – Michael Biel (PL)
3. cena: Nikola Marečková – Alena Svobodová (ČR); Lucia Ševečková – Eva Tunová (SR); Katarina Brunová – Mária Němečková (SR); Klára Černohousová – Petra Pršalová (ČR)

2. kategorie

1. cena: Lee Esther – Chang Sung (USA, Jižní Korea)
2. cena: neudělena
3. cena: Elena Kuznetsova – Ilya Chudnetsov (Rusko), Yuliya Bozhyk – Hanna Pankova (Ukrajina)

2013

1. kategorie

1. cena: Tereza Kalábová – Johannes Gugg (ČR, AUS)
2. cena: Kamil El-Almadieh – Pham Hoang Ahn (ČR, Vietnam)
3. cena: Klára Černohousová – Petra Pršalová (ČR); Julia Skakovska – Maciej Baczyński (PL)

2. kategorie

1. cena: Nozomi Nakagiri – Yuka Beppu (Jap)
2. cena: neudělena
3. cena: Anton Gerzenberg – Daniel Gerzenberg (AUS); Antonyia Yordanova – Ivan Kyurkchiev (BLR)

6.2.2 Per Quattro Mani

Soutěž Per Quattro Mani je zajímavá tím, že se na jejím pořádání střídají dvě základní umělecké školy. Jeden ročník pořádá Základní umělecká škola Taussigova v Praze 8, další ročník pořádá Základní umělecká škola Jaroslava Kvapila v Brně. Soutěž probíhá pravidelně jednou za rok a půl.

V minulosti probíhala soutěž ve čtyřruční hře v rámci aktivit ZUŠ, tedy při Národních soutěžích ZUŠ, v devadesátých letech však vymizela. Klavíristé tak neměli možnost tento druh komorní hudby v neprofesionální oblasti na soutěžích provozovat. Sice se od roku 1978 konala v Jeseníku soutěž pro klavírní dua, ale svým zaměřením je určena jednak starším interpretům a repertoárově je velmi náročná. Proto žáci základních uměleckých škol, především ti mladší, nemohli obohacovat své hráčské dovednosti účastmi na soutěžích pro klavírní dua.

Soutěž ve čtyřruční hře a ve hře na dva klavíry Per Quattro Mani se koná od roku 2000. První ročník proběhnul na Základní umělecké škole Taussigova, Praha 8. Druhého ročníku se zhostila Základní umělecká škola Jaroslava Kvapila, Brno. Od té doby se tyto školy v pořádání soutěže pravidelně střídají. V listopadu 2014 proběhnul již její desátý jubilejní ročník.

Soutěž si za uplynulá léta získala velké ohlasy a slušnou prestiž. Účastnit se jí mohou pouze žáci základních uměleckých škol a škol podobného typu do věku 23 let. Není tedy určena pro studenty konzervatoří, či hudebních gymnázií.

Jednotlivé kategorie jsou rozděleny podle určitého dosaženého věku. Zatímco v IX. ročníku nejaře 2012 bylo kategorií pět, v X. ročníku na podzim 2014 bylo rozdělení kategorií pouze do čtyř. Pro srovnání uvádím obojí rozdělení do kategorií:

2012

- I. kategorie do 11 let
- II. kategorie do 13 let
- III. kategorie do 15 let
- IV. kategorie do 18 let
- V. kategorie do 25 let

2014

- I. kategorie do 10 let
- II. kategorie do 13 let
- III. kategorie do 16 let
- IV. Kategorie do 23 let

Soutěžním repertoárem mohou být pouze originální skladby pro čtyřruční klavír nebo autorova úprava čtyřruční skladby. Zařazeny do programu mohou být též skladby pro dva klavíry. Pro každou kategorii je předem určena konkrétní povinná skladba, která musí být obsažena v repertoáru každé soutěžní dvojice. K ní je pak předepsána povinně např. skladba libovolná, nebo stylově odlišná, nebo skladba z období baroka či klasicismu.

Přehled povinných skladeb jednotlivých kategorií v roce 2012 a 2014:

2012

I. kategorie: Carl Maria von Weber – Andantino (Šest kusů op. 10)

II. kategorie: Franz Schubert – Polonéza č. 3 B-dur (Šest polonéz op. 61)

III. kategorie: Moritz Moszkowski – Polonéza (Polnische Volkstänze op. 55)

IV. kategorie: Robert Schumann – Gespenstermärchen, č. 11 (12 klavírních kusů op. 85)

V. kategorie: Max Reger – Šest burlesek op. 58

2014

I. kategorie: Carl Czerny – Etudy op. 824 č. 32 a 43 nebo Olga Ježková – Zahrajem si na černé a bílé a pozor, zlý pes! (Pojď, zahrajem si spolu)

II. kategorie: Jan Novák – Malý jazz (Album čtyřručních skladeb soudobých skladatelů) nebo Antonín Tučapský – Just a Game (Country scenes)

III. kategorie: Jan Novák – Canto di ragazza (Rustica musa II) nebo Klement Slavický – Zbojnický tanec (Suita)

IV. kategorie: Vítězslav Novák – Andante Spianato (3. Část z cyklu Můj máj) nebo Klement Slavický – Hry (Suita)

Škála povinných skladeb v jednotlivých kategoriích bývá pestrá. Některé bývají i poměrně neznámé, což je přínos především pro pedagogy. Mohou si tak rozšířit své znalosti v oblasti čtyřruční literatury. U méně známých skladeb navíc zajistí pořadatelé i jejich dostupnost.

Klavírní soutěž Per Quattro Mani se těší velké oblíbenosti. V každém ročníku je plně obsazena kapacita, tedy nejvíce 50 soutěžních dvojic. Soutěž si vybuodovala pevné jméno po celé republice, protože přihlášené soutěžní dvojice bývají ze všech možných koutů vlasti.

Členové odborné poroty:

2000 (Praha): Mgr. Martin Hršel, Mgr. Martina Maixnerová, Mgr. Ruth Sochorová, Mgr. Hanuš Bartoň, Mgr. Petr Jiříkovský, PhDr. Věroslav Němec.

2001 (Brno): MgA. Petr Hanousek, Doc. Jiří Skovajsa, Prof. Jiřina Kolmanová, Prof. Věra Lejsková, PhDr. Věroslav Němec.

2003 (Praha): MgA. Matrin Hršel, Prof. Věra Lejsková, MgA. Magda Štajnochrová, Mgr. Natálie Hellerová, Doc. Hanuš Bartoň, PhDr. Věroslav Němec.

2004 (Brno): MgA. Petr Hanousek, Prof. Věra Lejsková, PhDr. Věroslav Němec, Doc. Jiří Skovajsa, Prof. Jiřina Kolmanová.

2006 (Praha): MgA. Matrin Hršel, Prof. Věra Lejsková, Prof. Irina Kondratěnko, Mgr. Natálie Hellerová, Doc. Hanuš Bartoň, PhDr. Věroslav Němec, MgA. Martina Maixnerová.

2007 (Brno): MgA. Petr Hanousek, MgA. Renata Bialasová, Prof. Jiřina Kolmanová, Prof. Věra Lejsková, MgA. Radim Pančocha.

2009 (Praha): MgA. Matrin Hršel, MgA. Magda Štajnochrová, Doc. Hanuš Bartoň, Monika Czajkowská, MgA. Milan Langer, MgA. Martina Maixnerová, PhDr. Věroslav Němec.

2010 (Brno): MgA. Renata Bialasová, Prof. Jiří Doležel, MgA. Petr Hanousek, Prof. Věra Lejsková, PhDr. Věroslav Němec.

2012 (Praha): Doc. MgA. Jan Jiraský, Ph.D., Prof. Irina Fojtíková – Kondratěnko, Magda Jiříkovská, MgA. Martina Maixnerová, PhDr. Věroslav Němec, MgA. Magda Štajnochrová, Jan Vozár.

2014 (Brno): Prof. Ida Černecká, Prof. Jiří Doležel, Mgr. Milan Dlouhý, Prof. Věra Lejsková, Mgr. Helena Suchárová Weiser.

Umístění soutěžících v jednotlivých ročnících od 1. do 3. místa:

2000

1. kategorie

1. cena: Richard Reiprich – Oto Reiprich, ZUŠ Chrast u Chrudimě
2. cena: Dušan Holý – Iva Bartošová, ZUŠ J. Kvapila, Brno
2. cena: Lucie Czajkowská – Michaela Lipoldová, ZUŠ Mikulov
2. cena: Anna Dubnová – Kateřina Košťálová, Soukr. ZUŠ Havlíčkův Brod
3. cena: Vojtěch Libich – Lukáš Pavlovský, ZUŠ Most
3. cena: Michaela Marešová – Libuše Vomáčková, ZUŠ Žatec
3. cena: Eva Procházková – Zuzana Opekarová, ZUŠ Klementa Slavického, Praha

2. kategorie

1. cena: Zuzana Uhlíková – Jakub Uhlík, ZUŠ České Budějovice
1. cena: Šárka Pálková – Karolina Marešová, Gymnázium P. Křížkovského, Brno
2. cena: Kateřina Kynclová – Zuzana Mangirasová, ZUŠ Český Těšín
3. cena: Pavla Říhová – Pavla Nešverová, ZUŠ I. Hurníka, Praha
3. cena: Andrea Sejáková – Jitka Kumžáková, ZUŠ Praha 4

3. kategorie

1. cena: Soňa Horníková – Richard Železný, ZUŠ České Budějovice
1. cena: Zdeněk Mackerle – Kateřina Vokurková, ZUŠ J. Kvapila, Brno
2. a 3. cena: neudělena

2001

1. kategorie

1. cena: Lucie Líkařová – Petr Egert, ZUŠ České Budějovice
2. cena: Bára Handzušová – Veronika Poslušná, Soukr. ZUŠ Havlíčkův Brod
2. cena: Katarína Rusinková – Anna Přikrylová, ZUŠ J. Kvapila, Brno

3. cena: Anna Tomanková – Jana Michailidisová, ZUŠ B. Smetany, Karviná-Mizerov

2. kategorie

1. cena: Richard Skolek – Anton Aslamas, ZUŠ Smetanova, Brno

2. cena: Tereza Bělecká – Marie Al-Ashhabová, ZUŠ Most

3. cena: neudělena

3. kategorie

1. cena: Michaela Marešová – Libuše Vomáčková, ZUŠ Žatec

2. cena: Veronika Hudečková – Tereza Horníková, ZUŠ České Budějovice

2. cena: Alice Taberyová – Hana Roháčková, ZUŠ Prostějov

3. cena: Karolína Chvátalová – Eva Hřibňáková, ZUŠ Kroměříž

4. kategorie

1. cena: Jitka Šanderová – Alena Nohavová, ZUŠ Třeboň

1. cena: Jitka Bláhová – Michal Šitina, ZUŠ Hradec Králové

2. cena: neudělena

3. cena: Helena Němečková – Ivana Jemelková, ZUŠ A. Dvořáka, Lipník nad Bečvou

2003

1. kategorie

1. cena: Barbora Lepšová – Eva Kosková, ZUŠ Rychnov nad Kněžnou

2. cena: Bára Handzušová – Lucie Pokorná, Soukr. ZUŠ Havlíčkův Brod

2. cena: Lucie Líkařová – Petr Egert, ZUŠ České Budějovice

3. cena: Vladimíra Křížová – Johanka Kučerová, Gymnázium P. Křížkovského, Brno

3. cena: Lucie Slaninová – Lucie Bendlová, ZUŠ Třeboň

3. cena: Jana Zaviačičová - Veronika Korábová, ZUŠ Klobouky u Brna

2. kategorie

1. cena: Veronika Foltýnová – Adam Farana, ZUŠ Karviná-Mizerov

2. cena: Eliška Nováková – Šárka Nedvědová, ZUŠ Třeboň

3. cena: Kateřina Štěpánková – Tereza Uhrová, ZUŠ Havířov

- 3. cena: Václav Krjňanský – Miloslav Pavelka, ZUŠ Zlín
- 3. cena: Michaela Jelínková – Zuzana Škrhová, ZUŠ Karviná-Mizerov
- 3. cena: Michaela Bahúlová – Irena Ryšánková, ZUŠ Uničov

3. kategorie

- 1. cena: Lenka Dombaiová – Martina Holubcová, ZUŠ Uničov
- 2. cena: Jan Konopásek – Michal Svoboda, ZUŠ České Budějovice
- 3. cena: Anton Aslamas – Richard Skolek, ZUŠ Smetanova, Brno

4. kategorie

- 1. cena: Ondřej Strouhal – Lucie Šmitková, ZUŠ Klobouky u Brna
- 2. cena: Tereza Horníková – Barbora Staňková, ZUŠ České Budějovice
- 3. cena: Olga Blanářová – Lucie Šmitková, ZUŠ Klobouky u Brna
- 3. cena: Lucie Řepková – Erika Lukášová, ZUŠ Prostějov

2004

1. kategorie

- 1. cena: Vít Zdílina – Antoaneta Osouchová, ZUŠ J. Kvapila, Brno
- 2. cena: Bára Handzušová – Lucie Pokorná, Soukr. ZUŠ Havlíčkův Brod
- 2. cena: Barbora Špittová – Pavel Břoušek, ZUŠ J. Kvapila, Brno
- 3. cena: Eliška Horáková – Leona Petrášová, ZUŠ Klobouky u Brna
- 3. cena: Gabriela Sobková – Hana Kubíková, ZUŠ A. Dvořáka, Lipník nad Bečvou

2. kategorie

- 1. cena: Lucie Líkařová – Petr Egert, ZUŠ České Budějovice
- 2. cena: Lucie Slaninová – Tomáš Kraus, ZUŠ Třeboň
- 2. cena: Veronika Foltynová – Adam Farana, ZUŠ Karviná-Mizerov
- 3. cena: neudělena

3. kategorie

- 1. cena: Veronika Poslušná – Tereza Stejskalová, Soukr. ZUŠ Havlíčkův Brod
- 2. cena: Šárka Nedvědová – Eliška Nováková, ZUŠ Třeboň

3. cena: Irena Ryšánková – Michaela Bohúlová, ZUŠ Uničov

4. kategorie

1. cena: Ondřej Strouhal – Lucie Šmitková, ZUŠ Klobouky u Brna

2. cena: Nela Mičochová – Eva Kohlíčková, ZUŠ České Budějovice

3. cena: Tereza Horníková – Barbora Staňková, ZUŠ České Budějovice

2006

1. kategorie

1. cena: Jana Otáhalová – Ráchel Kalvachová, ZUŠ Klobouky u Brna

1. cena: Anastasia Stoljarenko – Filip Hausknecht, Hudeb. škola hl. m. Prahy

2. cena: Markéta Mamíková – Jakub Šotkovský, ZUŠ Karviná-Mizerov

2. cena: Dominika Mocová – Sara Hedvičáková, ZUŠ Praha 8

2. cena: Tereza Dvořáková – Barbora Holíková, ZUŠ Hranice

3. cena: Renata Hlavová – Helena Zábranská, ZUŠ Hranice

3. cena: Ludmila Košinová – Gabriela Davidová, ZUŠ Třeboň

2. kategorie

1. cena: Tomáš Kraus – Lucie Slaninová, ZUŠ Třeboň

1. cena: Bára Handzušová – Lucie Pokorná, Soukr. ZUŠ Havlíčkův Brod

2. cena: Barbora Lepšová – Eva Kosková, ZUŠ Rychnov nad Kněžnou

3. cena: Anna Bartoňová – Adéla Pudlákova, ZUŠ Charlotty Masarykové, Praha

3. cena: Jana Kunstýřová – Annette Nesvadbová, ZUŠ I. Hurníka

3. cena: Jana Otáhalová – Jana Zaviačičová, ZUŠ Klobouky u Brna

3. kategorie

1. cena: Pavla Vorlíčková – Markéta Vlková, ZUŠ Most

2. cena: Barbora Nováková – Kateřina Dudová, ZUŠ České Budějovice

2. cena: Eliška Nováková – Šárka Nedvěďová, ZUŠ Třeboň

2. cena: Michaela Bahúlová – Irena Ryšánková, ZUŠ Uničov

3. cena: Pavla Hanzalová – Lenka Hanzalová, ZUŠ Rychnov nad Kněžnou

4. kategorie

1. cena: Bára Handzušová – Tereza Stejskalová, Soukr. ZUŠ Havlíčkův Brod

2. cena: neudělena

3. cena: Alena Vyskočilová – Šárka Koktová, ZUŠ Jižní Město, Praha 4

5. kategorie

1. cena: Jan Langer – Eva Riedingerová, ZUŠ Prostějov

2. cena: neudělena

3. cena: Barbora Timrová – Eva Kohličková, ZUŠ České Budějovice

2007

1. kategorie

1. cena: Tomáš Boček – Alice Rajnohová, ZUŠ J. Kvapila, Brno

1. cena: Barbora Potocká – Kateřina Potocká, Soukr. ZUŠ Havlíčkův Brod

2. cena: Pavla Bubleová – Ondřej Hybrant, ZUŠ České Budějovice

2. cena: Martin Hýl – Alžběta Šimíčková, ZUŠ Brušperk

3. cena: Johana Juríková – Eva Gawlasová, ZUŠ Karviná-Mizerov

3. cena: Jana Otáhalová – Ráchel Kalvachová, ZUŠ Klobouky u Brna

2. kategorie

1. cena: Pavel Broušek – Daniel Šimek, ZUŠ J. Kvapila, Brno

1. cena: Nora Novotná – Zora Novotná, ZUŠ Lounských, Praha 4

2. cena: Markéta Mamicová – Jakub Šotkovský, ZUŠ Karviná-Mizerov

3. cena: Barbora Pitrová – Bára Kahudová, ZUŠ České Budějovice

3. cena: Gabriela Sobková – Hana Kubíková, ZUŠ A. Dvořáka, Lipník nad Bečvou

3. kategorie

1. cena: Bára Handzušová – Lucie Pokorná, Soukr. ZUŠ Havlíčkův Brod

2. cena: neudělena

3. cena: Ivona Vízková – Karolína Janoušková, ZUŠ Hradec Králové

4. kategorie

1. cena: Bára Handzušová – Tereza Stejskalová, Soukr. ZUŠ Havlíčkův Brod

2. cena: Lenka Dandová – Michala Peterková, ZU Žatec

2. cena: Michaela Bahúlová – Irena Ryšánková, ZUŠ Uničov

3. cena: Kateřina Horáčková – Petr Mádr, ZUŠ A. Dvořáka, Lipník nad Bečvou

2009

1. kategorie

1. cena: Tomáš Boček – Alice Rajnohová, ZUŠ J. Kvapila, Brno

2. cena: Anežka Písaříková – Jakub Suchan, ZUŠ Třeboň

2. cena: Kryštof Vítek – Klára Vítková, ZUŠ Praha 7

3. cena: Michal Vimr – Johana Lukešová, ZUŠ Taussigova, Praha

3. cena: Lucie Nepovímová – Daniel Nepovím, ZUŠ Charlotty Masarykové, Praha 6

3. cena: Marie Jakubcová – Andrea Hauserová, ZUŠ České Budějovice

2. kategorie

1. cena: Martin Hýl – Alžběta Šimíčková, ZUŠ Brušperk

1. cena: Michaela Macháčková – Tereza Bastlová, ZUŠ Ostrava-Svinov

2. cena: Ludmila Košinová – Gabriela Davidová, ZUŠ Třeboň

2. cena: Veronika Mazurová – Markéta Mamicová, ZUŠ Karviná-Mizerov

3. cena: Gabriela Sobková – Hana Kubíková, ZUŠ A. Dvořáka, Lipník nad Bečvou

3. cena: Barbora Zonová – Ivana Pitronová, ZUŠ Kroměříž

3. cena: Jana Otáhalová – Anna-Natalia Fajnorová, ZUŠ Klobouky u Brna

3. cena: Jarmila Janáková – Lucie Strnadová, ZUŠ Ústí nad Orlicí

3. cena: Martina Dohnalová – Veronika Žáková, ZUŠ A. Dvořáka, Lipník nad Bečvou

3. cena: Ondřej Hybrant – Tadeáš Matucha, ZUŠ České Budějovice

3. kategorie

1. cena: Alžběta Krausová – Martin Pecha, ZUŠ České Budějovice

- 2. cena: Natálie Bartoňková – Leona Petrášová, ZUŠ Klobouky u Brna
- 2. cena: Pavla Stojaspalová – Zuzana Zámečnicková, ZUŠ Uherský Brod
- 3. cena: Marie Vejberová – Alena Chaloupková, ZUŠ Jižní Město, Praha 4
- 3. cena: Ondřej Bernovský – Ondřej Vrátný, ZUŠ Jižní Město, Praha 4

4. kategorie

- 1. cena: Hana Lásková – Vladimír Janovský, ZUŠ Taussigova, Praha 8
- 1. cena: Eliška Nováková – Šárka Nedvědová, ZUŠ Třeboň
- 1. cena: Jan Langer – Eva Riedingerová, ZUŠ Prostějov
- 2. cena: Bára Kahudová – Kateřina Dudová, ZUŠ České Budějovice
- 2. cena: Michaela Horáková – Zuzana Řeháková, ZUŠ Šumperk
- 3. cena: Daniel Kný – Pavel Brožek, ZUŠ Adolfa Voborského, Praha 4

2010

1. kategorie

- 1. cena: Tereza Kahudová – Pavlína Kadlecová, ZUŠ České Budějovice
- 1. cena: Adéla Mottlová – Anna Malinková, ZUŠ Smetanova, Brno; Klobouky u Brna
- 1. cena: Sára Svirač – Tomáš Buchta, ZUŠ B. Martinů, Havířov
- 2. cena: Antonie Fraisová – Jan Straka, ZUŠ A. Dvořáka, Lipník nad Bečvou
- 2. cena: Julie Šudáková – Tomáš Rozman, ZUŠ Smetanova, Brno
- 3. cena: Katka Němečková – Kristýna Michálková, ZUŠ Kroměříž
- 3. cena: Hana Šlampová – Eva Lauwereysová, ZUŠ Praha - Zbraslav
- 3. cena: Beáta Vymlátílová – Gabriela Dolečková, ZUŠ Kroměříž

2. kategorie

- 1. cena: Tomáš Boček – Michal Vajda, ZUŠ J. Kvapila, Brno
- 2. cena: Veronika Kijonková – Kateřina Ožanová, ZUŠ B. Martinů, Havířov
- 3. cena: Vojtěch Rozehnal – Ivo Jedlička, ZUŠ J. Kvapila, Brno
- 3. cena: Kateřina Šebestová – Aneta Bočková, ZUŠ Šumperk

3. kategorie

1. cena: Novotná Zora – Novotná Nora, ZUŠ Lounských, Praha 4
2. cena: Martin Hýl – Alžběta Šimíčková, ZUŠ Brušperk
3. cena: Barbora Cejpová – Kryštof Březina, ZUŠ Praha 1
3. cena: Anna-Natalia Fajnorová – Ráchel Kalvachová, ZUŠ Klobouky u Brna
3. cena: Anna Jaborníková – Petra Klusáčková, ZUŠ J. Kvapila, Brno
3. cena: Barbora Komosná – Jana Dvořáčková, ZUŠ Smetanova, Brno
3. cena: Gabriela Sobková – Hana Kubíková, ZUŠ A. Dvořáka, Lipník nad Bečvou

4. kategorie

1. cena: Ludmila Košinová – Gabriela Davidová, ZUŠ Třeboň
1. cena: Tomáš Kraus – Martin Pecha, ZUŠ Třeboň
2. cena: Jarmila Janáková – Lucie Strnadová, ZUŠ Ústí nad Orlicí
2. cena: Bára Kahudová – Kateřina Dudová, ZUŠ České Budějovice
2. cena: Ivona Vízková – Karolína Janoušková, ZUŠ Hradec Králové
3. cena: Renata Hlavová – Barbora Holíková, ZUŠ Hranice
3. cena: Martina Povalová – Martin Krobot, ZUŠ Mohelnice

2012

1. kategorie

1. cena: Denisa Boháčková – Jakub Eben, Hudební škola hl. města Prahy
1. cena: Yen My Hoang – Jan Čmejla, ZUŠ I. Hurníka, Praha 2
2. cena: Adéla Mottlová – Anna Malinková, ZUŠ Brno, Klobouky u Brna
2. cena: Beáta Vymlátílová – Gabriela Dolečková, ZUŠ Kroměříž
2. cena: Sofie Zelenková – Radka Kvášová, ZUŠ G. Mahlera, Humpolec
3. cena: Julie Šudáková – Tomáš Rozman, ZUŠ Smetanova, Brno
3. cena: Veronika Broušková – Štěpán Beránek, ZUŠ Smetanova, Brno
3. cena: Dominika Šimková – Marie Žeravíková, ZUŠ Hranice

1. cena: Sára Kopúnová – Pham Minh Duc
2. cena: Michaela Candrová – Karel Pecha, ZUŠ Třeboň
2. cena: Garcia N'Dua Kira – Ema Trávníčková, ZUŠ Karviná-Mizerov
3. cena: Klára Nýčová – Hana Šlampová, ZUŠ Zbraslav, Praha 5
3. cena: Kateřina Šebestová – Aneta Bočková, ZUŠ Šumperk

3. kategorie

1. cena: Jana Bahúlová – Petra Šafářová, ZUŠ Uničov
2. cena: Lada Bubíková – Andrea Štosková, ZUŠ B. Martinů, Havířov
2. cena: Michaela Koubová – Emma Poláková, ZUŠ Třeboň
2. cena: Klára Tylečková – Lucie Klásková, ZUŠ Háj ve Slezsku
3. cena: Štěpán Lukeš – Michal Vimr, ZUŠ Taussigova, Praha 8

2014

1. kategorie

1. cena: Eliška Horáková – Tereza Horáková, ZUŠ Klobouky u Brna
2. cena: Eva Adamová – David Voneš, ZUŠ Třeboň
2. cena: Eva Adamová – David Voneš, ZUŠ Hranice
3. cena: Tereza Mwihaki Bučková – Anna Kociánová, ZUŠ Praha-Zbraslav

2. kategorie

1. cena: Kristýna Klokočnicková – Eliška Růžičková, ZUŠ Pardubice
2. cena: Markéta Divišová – Lenka Špajsová, ZUŠ Ústí nad Orlicí
2. cena: Aneta Horáková – Karolína Holásková, ZUŠ Klobouky u Brna
3. cena: Veronika Kazdová – Alžběta Marková, ZUŠ České Budějovice

3. kategorie

1. cena: Kateřina Ožanová – Šimon Karch, ZUŠ B. Martinů, Havířov
1. cena: Anežka Písaříková – Karel Pecha, ZUŠ Třeboň
2. cena: Kateřina Rektorová – Ivo Jedlička, ZUŠ J. Kvapila, Brno

- 2. cena: Radka Kvášová – Sofie Zelenková, ZUŠ Šumperk
- 3. cena: Kateřina Šebestová – Aneta Bočková, ZUŠ J. Kvapila, Brno
- 3. cena: Filip Šmerda – Václav Sobotka, ZUŠ J. Kvapila, Brno
- 3. cena: Adéla Dobiášová – Andrea Hauserová, ZUŠ České Budějovice

4. kategorie

- 1. cena: Nora Novotná – Zora Novotná, ZUŠ Lounských 4, Praha
- 2. cena: Lada Bubíková – Andrea Štosková, ZUŠ B. Martinů, Havířov
- 2. cena: Jan Langer – Ondřej Král, ZUŠ Prostějov
- 3. cena: Klára Tylečková – Lucie Klásková, ZUŠ Rychvald

6.2.3 Čtyři ruce na klávesách – Piano Über Grenzen

Karlovarská soutěž ve čtyřruční hře a hře na dva klavíry

Pořadatelem je Základní škola a Základní umělecká škola, spolu s Mezinárodním pěveckým centrem A. Dvořáka a německá Hudební škola hofských symfoniků. Koná se jednou za tři roky a po národním kole se střídavě v Karlových Varech a v německém Hofu koná finále. Ze slov pořadatelů (2014):

„Cílem soutěže je rozšiřovat obzory mladých interpretů v klavírní komorné hře, protože se domníváme, že jedním z hlavních prvků vnímání a provozování hudby je i hudební komunikace, která v soutěžích vypisovaných MŠMT – konkrétně ve hře na klavír – chybí. Věříme, že mezinárodní soutěž Čtyři ruce na klávesách si získala vedle všech hudebních soutěží ZUŠ své nezastupitelné místo“.

Soutěž je vyhlášována ve dvou kategoriích. 1. kategorie A je určena žákům základních uměleckých škol a je rozdělena na podkategorie dle věku:

- I. kategorie, věk do 8 let, časový limit 4 – 6 minut.
- II. kategorie, věk do 10 let, časový limit 4 – 6 minut.
- III. kategorie, věk do 12 let, časový limit 5 – 8 minut.
- IV. kategorie, věk do 14 let, časový limit 7 – 10 minut.

V. kategorie, věk do 16 let, časový limit 8 – 12 minut.

VI. kategorie, věk do 18 let, časový limit 10 – 15 minut.

VII. kategorie, věk do 20 let, časový limit 10 – 15 minut.

Repertoár nemusí obsahovat žádnou povinnou skladbu od konkrétního skladatele, ale musí obsahovat alespoň jednu skladbu z období baroka nebo klasicismu a jednu skladbu z období romantismu po současnost. Repertoár musí tvořit originální skladby (bez úprav pro čtyři ruce), ale do soutěžního programu lze zařadit skladby ve vlastní úpravě autora.

2. kategorie B se nazývá PROFI, protože je určena budoucím profesionálům, studentům hudebních škol, tedy konzervatoří a hudebních gymnázií. Skládá se ze dvou podkategorií:

I. kategorie, věk od 14 do 18 let, časový limit 12 – 17 minut.

II. kategorie, věk od 19 do 22 let, časový limit 15 – 20 minut.

Soutěž Čtyři ruce na klávesách je dvoukolová. První kolo je národní, tedy v ČR se jej účastní pouze soutěžící z naší republiky a v Německu taktéž pouze domácí soutěžící. Z národních kol jsou pak vybráni úspěšní soutěžící do kola mezinárodního. V pořádání mezinárodního kola se země střídají. Jak Česká republika, tak Německo mohou vyslat do mezinárodního kola pouze omezený počet dvojic. V kategorii A nejvýše 12 dvojic a v kategorii B PROFI 3 dvojice.

Odborná porota bývá většinou pětičlenná a pravidlem je, že jeden člen poroty národních soutěží je jmenován druhou stranou, to znamená, že v české porotě je člen jmenovaný Hudební školou Hofských symfoniků a jeden člen německé poroty je jmenován českými zástupci. Po skončení každého kola je uspořádán koncertvítězů.

Seznam odborné poroty:

2008: Emil Leichner, Věra Lejsková, Silke-Thora Matthies, Karel Friesl, Ivo Kahánek, Jacob Schröder, Milan Krajíc, Jan Spira.

2011: Ivo Kahánek, Věra Müllerová, Wolfgang Doeberlein, Inna Aslamas, Karel Friesl.

2014: Renata Ardaševová, Věra Lejsková, Wolfgang Doeberlein, Karel Friesl, Hana Turková, Jacob Schröder.

Umístění soutěžících dvojic od 1. do 3. místa:

2008 – národní kolo:

Kategorie A

I. A kategorie

1. místo s postupem do mezinárodního kola (dále jen MK): Adéla Mottlová – Veronika Litterová, ZUŠ Smetanova, Brno
2. místo s postupem do MK: Alexandra Dudová – Natálie Dudová, ZUŠ B. Smetany, Karviná
3. místo: Lucie Házová – Pavla Bezstarostová, ZUŠ Jilemnice

I. B kategorie

1. místo s postupem do MK: Kira Garcia N'Dua – Ema Trávníčková, ZUŠ Karviná
1. místo s postupem do MK: Veronika Kijonková – Kateřina Ožanová, ZUŠ B. Martinů, Havířov
2. místo s postupem do MK: Veronika Vaníčková – Linda Takieddinová, ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary
2. místo s postupem do MK: Anna Hejlová – Adéla Dietlová, ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary
3. místo: Pavlína Krmelová – Marie Hejlová, ZUŠ Klobouky u Brna
3. místo: Aneta Praxová – Nikol Dostálová, ZUŠ Klobouky u Brna
3. místo: Adéla Mottlová – Jana Dvořáčková, ZUŠ Smetanova, Brno

II. kategorie

1. místo s postupem do MK: Matyáš Novák – Adéla Černíková, ZUŠ Hradec Králové

III. kategorie

2. místo s postupem do MK: Ráchel Kalvachová – Romana Synková, ZUŠ Klobouky u Brna

IV. kategorie

1. místo s postupem do MK: Vendula Holanová – Veronika Milerská, ZUŠ Hradec Králové
2. místo s postupem do MK: Jana Otáhalová – Anna-Natalia Fajnorová, ZUŠ Klobouky u Brna, ZUŠ Smetanova, Brno
3. místo: Amira Almortazová – Duyen Nguyenová, ZUŠ Františkovy Lázně
3. místo: Jana Otáhalová – Ráchel Kalvachová, ZUŠ Klobouky u Brna

Kategorie PROFI A

1. místo s postupem do MK: Jan Šimandl – Tadeáš Froberger, Konzervatoř Plzeň

Kategorie PROFI B

1. místo s postupem do MK: Pavla Marková – Johana Nováková, Konzervatoř Kroměříž

2008 – mezinárodní kolo:

Kategorie A

1. A kategorie

1. místo: Adéla Mottlová – Veronika Litterová, ZUŠ Smetanova, Brno

1. místo: Paula Masi – Steven Gebel, Hofer Symphoniker Musikschule, Hof

3. místo: Alexandra Dudová – Natálie Dudová, ZUŠ B. Smetany, Karviná

1. B kategorie

1. místo: Kira Garcia N´Dua – Ema Trávníčková, ZUŠ Karviná

1. místo: Anna Hejlová – Adéla Dietlová, ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary

2. místo: Veronika Kijonková – Kateřina Ožanová, ZUŠ B. Martinů, Havířov

2. místo: Valentino Masi – Julia Savina, Hofer Symphoniker Musikschule, Hof

3. místo: Veronika Vaničková – Linda Takieddinová, ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary

3. místo: Fabienne Falch – Rebekka Himml, Musikschule Gersthofen

II. kategorie

1. místo: Matyáš Novák – Adéla Černíková, ZUŠ Hradec Králové

2. místo: Stephan Axtner – Dominik Herbst, Musikschule Kulmbach

III. kategorie

2. místo: Mareike Mutschler – Emelie Walther, Hofer Symphoniker Musikschule, Hof

3. místo: Ráchel Kalvachová – Romana Synková, ZUŠ Klobouky u Brna

IV. kategorie

1. místo: Michael Cosacchi – Christian Döberlein, Döhlau-Tauperlitz, Rehau

2. místo: Vendula Holanová – Veronika Milerská, ZUŠ Hradec Králové

2. místo: Jana Otáhalová – Anna-Natalia Fajnorová, ZUŠ Klobouky u Brna, ZUŠ Smetanova, Brno

Kategorie PROFI A

1. místo: Jan Šimandl – Tadeáš Froberger, Konzervatoř Plzeň

Kategorie PROFI B

1. místo: Pavla Marková – Johana Nováková, Konzervatoř Kroměříž

2. místo: Sarah Krömer – Dorothea Weser, Musikschule Köditz, Hof

2014:

Kategorie A

I. kategorie

1. místo s postupem: Adéla Mottlová – Anna Malinková, ZUŠ Smetanova, Brno, ZUŠ Klobouky u Brna

2. místo: Kamila Jakubčíková – Kamila Urbánková, ZUŠ Klobouky u Brna

2. místo: Aneta Horáková – Karolína Holásková, ZUŠ Klobouky u Brna

II. kategorie

1. místo s postupem: Cosnefroy Maura – Natálie Spičáková, Hudební škola hl. města Prahy

1. místo s postupem: Vojtěch Rozehnal – Ivo Jedlička, ZUŠ J. Kvapila, Brno

1. místo s postupem: Hana Šlampová – Klára Nýčová, ZUŠ Zbraslav

2. místo: Adéla Mottlová – Jana Dvořáčková, ZUŠ Smetanova, Brno

3. místo: Johana Jurdová – Sára Šmejkalová, ZUŠ Smetanova, Brno

3. místo: Pavlína Krmelová – Marie Hejlová, ZUŠ Klobouky u Brna

III. kategorie

1. místo: Barbora Komosná – Nikol Dostálová, ZUŠ Klobouky u Brna

1. místo: Anna Hejlová – Linda Takieddinová, ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary

2. místo: Markéta Husáková – Adéla Dietlová, ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary

3. místo: Anna Suchánková – Tereza Mikelová, ZUŠ Klobouky u Brna

3. místo: Zdena Horská – Amálie Pivoňková, ZUŠ Klášterec nad Ohří

IV. kategorie

1. místo s postupem: Ráchel Kalvachová – Barbora Komosná, ZUŠ Klobouky u Brna

V. kategorie

1. místo s postupem: Zuzana Novotná – Vendula Nováková, ZUŠ Iši Krejčího, Olomouc

Kategorie PROFI A

1. místo s postupem: Pavla Stojaspalová – Zuzana Zámečnicková, Konzervatoř Brno

1. místo: Olga Punko – Jana Otáhalová

Kategorie PROFI B

1. místo s postupem: Alena Svobodová – Nikola Marečková, Konzervatoř Brno

1. místo s postupem: Tereza Stachová – Jana Otáhalová, Konzervatoř a VOŠ J. Ježka, Praha

2014 - národní kolo:

Kategorie A

II. kategorie

1. místo s postupem do mezinárodního kola (dále jen MK): Eliška Horáková – Tereza Horáková, ZUŠ Klobouky u Brna

1. místo s postupem do MK: Alice Bransten – Eliáš Hager, ZUŠ Ilji Hurníka, Praha 2

2. místo: Pavla Nováková – Klára Horáková, ZUŠ Klobouky u Brna

2. místo: Anna Thümmelová – Tereza Kudíbalová, ZUŠ Říčany

2. místo: Johana Janoušková – Barbora Šulcová, ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary

III. kategorie

1. místo: neuděleno

2. místo: Tereza Strouhalová – Kamila Urbánková, ZUŠ Klobouky u Brna

2. místo: Hana Vejlupeková – Dominik Roneš, ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary

IV. kategorie

1. místo s postupem do MK: Nhu Ýmy Hoang – Jakub Špaček, ZUŠ Ilji Hurníka, Praha 2

1. místo s postupem do MK: Kristýna Klokočnicková – Eliška Růžičková, ZUŠ Pardubice

2. místo: Aneta Horáková – Karolína Holásková, ZUŠ Klobouky u Brna

2. místo: Veronika Břoušková – Štěpán Beránek, ZUŠ Brno, Smetanova

2. místo: Eva Křenková – Adam Šedivý, ZUŠ Brno, Smetanova

V. kategorie

1. místo s postupem do MK: Lucie Suchá – Barbora Křupková, ZUŠ Uničov

2. místo: Kateřina Rektorová – Ivo Jedlička, ZUŠ Jaroslava Kvapila, Brno

2. místo: Kateřina Šebestová – Aneta Bočková, ZUŠ Šumperk

3. místo: Tereza Horčíčková – Johana Kupková, ZUŠ Mohelnice

VI. kategorie

1. místo s postupem do MK: Anna Suchánková – Tereza Mikelová, ZUŠ Klobouky u Brna

2. místo: Markéta Husáková – Adéla Dietlová, ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary

3. místo: Michaela Macková – Jan Kamenický, ZUŠ Rumburk

VII. kategorie

1. místo s postupem do MK: Vendula Holanová – Jana Kynkorová, ZUŠ Střezina

kategorie B PROFI

I. kategorie

1. místo s postupem: Pham Hoang Anh – Kamil El-Ahmadieh, Konzervatoř Brno

2014 – mezinárodní kolo:

kategorie A

II. kategorie

1. místo: Eliška Horáková – Tereza Horáková, ZUŠ Klobouky u Brna

1. místo: Alice Bransten – Eliáš Hager, ZUŠ Ilji Hurníka, Praha 2

2. místo: Helena Merz – Isabell Denzel, Musikschule der Stadt Selb, Selb

2. místo: Miriam Glas – Olivia Wild, Hofer Symphoniker Musikschule, Hof

2. místo: Noelle Günther – Helen Seckel, Musikschule Hambach, Dittelbrunn

3. místo: Marie Baier – Luisa Baier, Musikschule Hambach, Dittelbrunn

III. kategorie

1. místo: Martha Luise Fingerle – Konstantin Braune, Schola „arssynerga“, Leipzig

IV. kategorie

1. místo: Nhu Ýmy Hoang – Jakub Špaček, ZUŠ Ilji Hurníka, Praha 2

1. místo: Kristýna Klokočnicková – Eliška Růžičková, ZUŠ Pardubice

2. místo: Paula Masi – Emilia Ernst, Hofer Symphoniker Musikschule, Hof

V. kategorie

1. místo: Lucie Suchá – Barbora Křupková, ZUŠ Uničov

2. místo: Alina Karpf – Samira Karpf, privat, Augsburg

VI. kategorie

1. místo: Anna Suchánková – Tereza Mikelová, ZUŠ Klobouky u Brna

VII. kategorie

2. místo: Vendula Holanová – Jana Kynkorová, ZUŠ Střezina

kategorie B PROFI

I. kategorie

1. místo: Pham Hoang Anh – Kamil El-Ahmadieh, Konzervatoř Brno

II. kategorie

1. místo: Camille Lemonnier – Yongchan Park, Hochschule für Musik, Nürnberg

Při detailnějším prostudování výsledkových listin z posledního ročníků si lze všimnout, že klavírní dvojice z ČR, které postoupily do mezinárodního kola, získaly i v tomto kole většinou 1. místa, což svědčí o velmi dobré úrovni pianistů u nás v oblasti čtyřruční hry.

6.2.4 Dvořákův Lipník

„Soutěž pro klavírní dua Dvořákův Lipník“ je název jedné ze tří částí hudebního festivalu „Dvořákův Lipník“. Dalšími částmi tříletého cyklu festivalu jsou „Koncert ze skladeb Antonína Dvořáka a „Nesoutěžní přehlídka pro klavírní dua Dvořákův Lipník“. Každým rokem bývá pořádána jedna z těchto zmiňovaných akcí a ročníky se pravidelně střídají. Tedy každá z těchto akcí vychází jednou za tři roky. Tento festival se koná od roku 1996 v Lipníku nad Bečvou.

Jan Neff, mecenáš umění v Lipníku nad Bečvou, u kterého slavný český skladatel Antonín Dvořák za svého života několikrát pobýval, požádal Antonína Dvořáka o kompozici. Dvořák inspirován moravskou lidovou hudbou tedy v 70. letech 19. století zkomponoval *Moravské dvojzpěvy*. Za nimi následovaly slavné *Slovanské tance* a počátek Dvořákova evropského a později i světového věhlasu. Jedna z originálních čtyřručních skladeb Antonína Dvořáka proto bývá i povinnou součástí soutěžního repertoáru u vyšších kategorií. Nižší kategorie mají také povinnou skladbu, ale od jiných autorů, poněvadž čtyřruční skladby Antonína Dvořáka (např. zmiňované *Slovanské tance op. 46 a 72*, *Legendy op. 59* nebo cyklus *Ze Šumavy op. 68* jsou repertoárem značně náročným a pro desetileté klavíristy těžce proveditelným po stránce jak technické, tak přednesové).

Soutěž pro klavírní dua Dvořákův Lipník pořádá místní Základní umělecká škola Antonína Dvořáka. Soutěže se mohou účastnit klavírní dua ze základních uměleckých škol, soukromých hudebních škol a hudebních gymnázií. Soutěž je jednokolová a soutěžící dvojice jsou rozděleny do kategorií podle věku. Všechny kategorie mají předepsaný i libovolný repertoár. Do repertoáru mohou být zařazeny jak skladby čtyřruční, tak skladby pro dva klavíry. Pro příklad uvádím soutěžní repertoár posledního ročníku soutěže, tedy z května roku 2013:

I. kategorie do 10 let: jedna nebo více skladeb z období baroka nebo klasicismu, jedna nebo více skladeb z období romantismu nebo 20. století, z toho alespoň jedna skladba z Duettin od Vlastimila Lejska. Časový limit od 3 do 6 minut.

II. kategorie do 12 let: : jedna nebo více skladeb z období baroka nebo klasicismu, jedna nebo více skladeb z období romantismu nebo 20. století, z toho alespoň jedna skladba z Národních tanců na Moravě od Leoše Janáčka. Časový limit od 4 do 8 minut.

III. kategorie do 15 let: jedna nebo více skladeb z období baroka nebo klasicismu, jedna nebo více skladeb z období romantismu nebo 20. století, z toho alespoň jedna skladba od Antonína Dvořáka. Časový limit od 6 do 10 minut.

IV. kategorie do 19 let: jedna nebo více skladeb z období baroka nebo klasicismu, jedna nebo více skladeb z období romantismu nebo 20. století, z toho alespoň jedna skladba od Antonína Dvořáka. Časový limit od 8 do 15 minut.

Výsledky hodnotí odborná porota. Jsou to významné osobnosti z oblasti čtyřruční hry a hry na dva klavíry.

Seznam odborné poroty v uplynulých ročnících:

2001: Vlastimil Lejsek, Vít Gregor, Petr Hanousek, Marie Mrvová, Svatava Střelcová.

2004: Vlastimil Lejsek, Vít Gregor, Petr Hanousek, Svatava Střelcová, Dana Zeinerová

2007: Vlastimil Lejsek, Věra Lejsková, Vít Gregor, Petr Hanousek, Svatava Střelcová

2010: Věra Lejsková, Vít Gregor, Svatava Střelcová, Petr Hanousek, Monika Czajkowská

2013: Věra Lejsková, Monika Czajkowská, Vít Gregor, Petr Hanousek, Svatava Střelcová

Atmosféra na soutěži bývá velmi pozitivní, přátelská, organizátoři se snaží vyjít maximálně vstříc všem požadavkům soutěžících. S žáky naší ZUŠ tuto soutěž s oblibou navštěvujeme a vždy se těšíme na příští ročník.

Umístění soutěžících v jednotlivých ročnících od 1. do 3. místa:

2001

II. kategorie

1. místo: Dubnová – Košťálová, ZUŠ Havlíčkův Brod
1. místo: Skolek – Aslamas, ZUŠ Smetanova, Brno
2. místo: neuděleno
3. místo: Stejskalová – Kerberová, ZUŠ Havlíčkův Brod

III. kategorie

1. místo: Jemelková – Němečková, ZUŠ Lipník nad Bečvou
2. místo: Czajkowská – Lipoldová, ZUŠ Mikulov
3. místo: Bračajová – Sysalová, ZUŠ Frýdek – Místek
3. místo: Ondrušková – Ondrušková, ZUŠ Mikulov

2004

1. kategorie

1. místo: Bára Handzušová – Lucie Pokorná, Soukr. ZUŠ Havlíčkův Brod
2. místo: Gabriela Sobková – Hana Kubíková, ZUŠ Lipník nad Bečvou
3. místo: Kristýna Janošová – Romana Ježová, ZUŠ Harmonie Zlín

2. kategorie

1. místo: Veronika Foltýnová – Adam Farana, ZUŠ B. Smetany, Karviná
1. místo: Petra Hrdinová – Johana Nováková, ZUŠ Šumperk
2. místo: Veronika Poslušná – Tereza Stejskalová, Soukr. ZUŠ Havlíčkův Brod

2. místo: Michaela Bahúnová – Irena Ryšánková, ZUŠ Uničov

3. místo: neuděleno

2007

1. kategorie

1. místo: Markéta Mamíková – Jakub Šotkovský, ZUŠ B. Smetany, Karviná

2. místo: Johana Juríková – Eva Gawlasová, ZUŠ B. Smetany, Karviná

2. místo: Barbora Potocká – Kateřina Potocká, Soukr. ZUŠ Havlíčkův Brod

2. místo: Pavel Těšík – Michal Kočnar, ZUŠ Hranice

3. místo: Martin Hýl – Maria Šabacká, ZUŠ Brušperk

3. místo: Kristýna Chytilová – Tereza Menzlová, ZUŠ Harmonie, Zlín

2. kategorie

1. místo: Lucie Pokorná – Bára Handzušová, Soukr. ZUŠ Havlíčkův Brod

2. místo: Eva Kosková – Barbora Lepšová, ZUŠ Rychnov nad Kněžnou

3. místo: Gabriela Sobková – Hana Kubíková, ZUŠ Lipník nad Bečvou

3. místo: Hana Zezulová – Renáta Jochcová, ZUŠ Lipník nad Bečvou

3. kategorie

1. místo: Bára Handzušová – Tereza Stejskalová, Soukr. ZUŠ Havlíčkův Brod

2. místo: Kateřina Horáčková – Petr Mádr, ZUŠ Lipník nad Bečvou

3. místo: Denisa Březinová – Markéta Válková, ZUŠ P. Křížkovského, Brno

3. místo: Michaela Horáková – Zuzana Řeháková, ZUŠ Šumperk

2010

1. kategorie

1. místo: Marie Hejlová – Pavlína Krmelová, ZUŠ Klobouky u Brna

1. místo: Adéla Mottlová – Veronika Litterová, ZUŠ Smetanova, Brno
1. místo: Natálie Špičáková – Julie Kašpárková, ZUŠ Krnov
2. místo: Julie Šudáková – Tomáš Rozman, ZUŠ Brno
2. místo: Anna Jiroušková – Zuzana Macháčková, ZUŠ Krnov
2. místo: Kateřina Drapáčová – Jiří Szotkowski, ZUŠ B. Smetany, Karviná
3. místo: Markéta Bonková – Sofie Alžběta Spiers, ZUŠ Lipník nad Bečvou
3. místo: Andrea Filípková – Markéta Adamcová, ZUŠ Mohelnice
3. místo: Michaela Havlová – Renata Tomalová, ZUŠ B. Smetany, Karviná

II. kategorie

1. místo: Kateřina Šebestová – Aneta Bočková, ZUŠ Šumperk
1. místo: N´Dua Kira Garcia – Ema Trávníčková, ZUŠ B. Smetany, Karviná
1. místo: Barbora Kallerová – Eliška Záhorová, ZUŠ Uničov
2. místo: Anna Suchánková – Tereza Mikelová, ZUŠ Klobouky u Brna
2. místo: Barbora Komosná – Nikol Dostálová, ZUŠ Klobouky u Brna
3. místo: Aneta Gvuzdová – Petr Pánek, ZUŠ B. Smetany, Karviná
3. místo: Karolína Hynštová – Martin Pleyer, ZUŠ Klobouky u Brna

III. kategorie

1. místo: Martin Hýl – Alžběta Šimíčková, ZUŠ Brušperk
1. místo: Markéta Mamicová – Jakub Šotkovský, ZUŠ B. Smetany, Karviná
1. místo: Jana Otáhalová – Ráchel Kalvachová, ZUŠ Klobouky u Brna
2. místo: Jana Bahúlová – Petra Šafářová, ZUŠ Uničov
2. místo: Barbora Cejpová – Kryštof Březina, ZUŠ Praha
2. místo: Jana Otáhalová – Anna-Natalia Fajnorová, ZUŠ Smetanova Brno

3. místo: Martina Dohnalová – Veronika Žáková, ZUŠ Lipník nad Bečvou

3. místo: Jakub Švarc – Kristýna Světnická, ZUŠ Lipník nad Bečvou

3. místo: Barbora Zonová – Ivana Pitronová, ZUŠ Kroměříž

IV. kategorie

1. místo: Hana Zezulová – Renáta Jochová, ZUŠ Lipník nad Bečvou

1. místo: Tereza Bastlová – Vladislav Uskov, ZUŠ Ostrava – Svinov

2. místo: Leona Petrášová – Natálie Bartoňková, ZUŠ Klobouky u Brna

2. místo: Martin Krobot – Martina Povalová, ZUŠ Mohelnice

2. místo: Gabriela Sobková – Hana Kubíková, ZUŠ Lipník nad Bečvou

3. místo: Barbora Holíková – Renáta Hlavová, ZUŠ Hranice

3. místo: Michaela Horáková – Zuzana Řeháková, ZUŠ Šumperk

2013

1. kategorie

1. místo: Ema Adámková – Ludmila Kopečková, ZUŠ Praha

2. místo: Eliška Horáková – Tereza Horáková, ZUŠ Klobouky u Brna

2. místo: Jan Málek – Richard Martinec, ZUŠ Jedovnice

2. místo: Pavla Nováková – Kamila Urbánková, ZUŠ Klobouky u Brna

3. místo: Rozálie Číhalová – Vojtěch Krucina, ZUŠ Hranice

3. místo: Elen Mozgiová – Viktorie Bínová, ZUŠ Orchidea Brno

3. místo: Julie Pavlorková – Dorota Pavlorková, ZUŠ Brušperk

3. místo: Dominika Šimková – Marie Žeravíková, ZUŠ Hranice

2. kategorie

1. místo: Veronika Břoušková – Štěpán Beránek, ZUŠ Brno

1. místo: Aneta Horáková – Anna Malinková, ZUŠ Klobouky u Brna
2. místo: Julie Hrivíková – Šárka Nejezchlebová, ZUŠ Jedovnice
2. místo: Tereza Strouhalová – Karolína Holásková, ZUŠ Klobouky u Brna
3. místo: neuděleno

3. kategorie

1. místo: Barbora Komosná – Nikol Dostálová, ZUŠ Klobouky u Brna
1. místo: Kateřina Šebestová – Aneta Bočková, ZUŠ Šumperk
2. místo: Gabriela Dreslerová – Tížková Bára, ZUŠ Bílovec
2. místo: Kira Garcia N´Dua – Ema Trávníčková, ZUŠ B. Smetany, Karviná
3. místo: Pavlína Krmelová – Marie Hejlová, ZUŠ Klobouky u Brna
3. místo: Johana Kupková – Alena Trnková, ZUŠ Mohelnice
3. místo: Anna Suchánková – Tereza Mikelová, ZUŠ Klobouky u Brna

4. kategorie

1. místo: Martin Hýl – Alžběta Šimíčková, ZUŠ Brušperk
2. místo: Dorota Walková – Lukáš Supik, ZUŠ Třinec
3. místo: Tereza Horčíčková – František Vysoudil, ZUŠ Mohelnice
3. místo: Jakub Švarc – Kristýna Světnická, ZUŠ Lipník nad Bečvou

Při podrobnější analýze přehledu soutěžících a základních uměleckých škol, ze kterých soutěžící pocházejí, je zjevné, že mezi soutěžními dvojicemi se objevují stále stejní žáci a pedagogové, kteří své svěřence na tyto soutěže připravují. Bohužel je to k neprospěchu celé věci, protože počet základních uměleckých škol u nás je veliký a pořadatelé se snaží (např. elektronickou cestou) informovat opravdu co největší počet škol o připravujícím se dalším ročníku každé. Co je toho příčinou? Malý zájem ze strany pedagogů, či vedení škol? Je pravda, že čtyřruční hra je u nás věnována stále málo pozornosti a to i přes narůstající

počet soutěží a tím pádem i možností získat nové informace a poznatky o tomto způsobu klavírní hry. V rámci praxe na konzervatoři, kdy studenti dochází do některé základní umělecké školy, lze do této oblasti nahlédnout jen velmi zřídka. Ale zájem ze strany pedagogů by se mohl zvýšit, třeba kdyby se učitelé odhodlali na některou ze soutěží pro klavírní dua vypravit. Mohli by se seznámit s prostředím, poslechnout si repertoár soutěžících a v příštích letech se tak zúčastnit - třeba už i aktivně, s některou dvojicí ze své klavírní třídy. Přitom atmosféra na všech těchto soutěžích je velmi vstřícná, podpořena silnou motivací ze stran pořadatelů, kteří bývají ochotní a přátelští a porota se snaží kladně ohodnotit pokud možno co nejvíce klavírních dvojic. Mnohdy udělují i několik prvních, druhých nebo třetích míst. Pro udržení vzestupného trendu provádění čtyřručních skladeb je důležité, aby výše uvedené soutěže nezanikly, aby si udržely tradici, a aby stále narůstal počet účastníků. Vždyť nezájem o čtyřruční hru a hru na dva klavíry ze strany pedagoga ochuzuje žáky škol o novou zkušenost, motivaci, nový způsob hry na klavír a především přichází o velké osobní obohacení.

7 PŘEHLED ČTYŘRUČNÍ LITERATURY

7.1 Čtyřruční literatura českých autorů

Bastl Karel: Národní český tanec op. 58

Bartoníček Eduard: Trojlístek drobných skladeb op. 37

Bartoš Jan Zdeněk: Malý oznamovatel

Bečvařovský Antonín Felix: 4 leichte Sonaten; Adagio a Allegretto ze sonatiny op. 10;

Nouvelle sonatine

Benda Fridrich Wilhelm Heinrich: Sonate op. 6

Bendel Franz: Ländliche Bilder; Grande Fantasie op. 46; Reisebilder op. 104; 5 Kinderstücke op. 43

Bendl Karel: V jarém věku; Melodie; Z dětského světa; Z dětského žití

Beránek Jan: Koncert – sonate in C

Blatný Josef: Hudba jara op. 55

Blažek Zdeněk: Písničky na dobrou noc; Ukolébavky; Hudba na rozloučenou

Blodek Vilém: Lípový lístek

Bořkovec Pavel: Kejklíč

Bradáč Jaroslav: 6 tanečků v národním slohu

Czerny Carl: Grande Sonate brillante c-moll op. 10; Rondeau brillante op. 23; Introduction et variations op. 25; 5 romances op. 41; Divertissement op. 43; Grande fantaisie op. 43; Impromptu brillant op. 46; 2 Sonatines brillantes op. 50; Ouverture caracteristique op. 54; Variations concertantes op. 67; 6 Rondeaux op. 90; 2 grandes Marches op. 94; Variations op. 111; Impromptu brillant op. 116; Variations brillantes op. 130; 3 leichte Sonatinen op. 156; Introduction, variations et polacca op. 160; Grande variations op. 170; Grande Sonate f-moll op. 178; Quatour concertant op. 230; Rob Roy fantaisie op. 243; Grande rondeau brillante op. 254; Grande Polonaise op. 269; Variations op. 312; Introduction et Variations op. 320; Rondeaux op. 321; 3 brillante Fantaisien op. 339; Variazionen op. 357; Fantaisie et variations op. 395; Impromptus op. 398; Introduction et Rondo op. 422; Rondoletto op. 475; 6 Duos de Salon op. 480; 42 Etudes op. 495; Fantaisie op. 573; 2 Rondeaux op. 583; 3 Rondeaux op.

656; Fantaisie op. 708; 6 Rondeaux op. 733; Les trois Amateurs op. 741; Etüdes op. 751; 20 Rondinettos op. 775; 6 Rondeaux op. 801; Rondo brillant op. 806; Praktische Taktschule op. 824; 20 Rondinos op. 827; Romance

Černý Josef: Trois thèmes varies op. 64

Dadák Jaromír: Concerto per pianoforte a 4 mani ed orchestra; 3 studie pro 4ruční klavír a bicí nástroje

Drahlovský Josef: Maděry; Legendy

Dvořák Antonín: Slovanské tance op. 46 a 72; Legendy op. 59; Ze Šumavy op. 68; Grand duo op. 32; Grande sonate op. 48; 3 sonates progressives op. 67; Grand ouverture in C; Sonate in C; Rondo ze sonáty op. 67; Grande Sonate Es op. 72; Grande Sonate op. 73; Grande Sonate op. 74

Dušek František Xaver: Allegretto ze Sonáty in G; 2 Sonates (in C, in Es); Andantino con Variazioni; Sonata

Feld Jindřich: Fughetta

Fiala Petr: Maličkosti op. 19; Vigiliae op. 20; Zlatý věk op. 22; Fugato a kolo vil op. 24; Ciacona a Impromptu op. 25; Sonáta B dur op. 28; Dětem; Skladbičky a cvičení; Bagately op. 48

Flegl Josef: Ukolébavka, Skočná op. 16

Foerster Josef Bohuslav: Lyrické skladby op. 33; Při západu slunce op. 25; Nokturno; Stopy ve sněhu; Viola odorata, Rosa mystica

Gemrot Jiří: Fantasie op. 19

Hájek Aleš: Črty

Hanuš Jan: 3 skladby; Imaginace; Polní kvítí

Hlucháň Jan: Zahrajeme si čtyřručně

Hopp Hypolit: Dětem pro radost

Hořalka Václav František: Leichtes Scherzo op. 7

Hurník Ilja: Valčíky; Etudy; Domáci hudba

Husa Karel: 8 českých duet

Chlubna Osvald: Con moto

Chotek František Xaver: Rondinetto op. 38, op. 42, op. 64, op. 80, op. 81

Chvála Emanuel: Serenáda, Veseloherní pochod; Bilder zur Grossmutter

Janeček Karel: Malá suita

Janáček Leoš: Národní tance na Moravě

Janský František: Malá fantazie

Jaroš Emanuel: Adagio a Allegretto grazioso op. 1

Jeremiáš Bohuslav: Z dětského výletu, Scherzo

Jindřich Jindřich: 10 chodských tanců

Kaan Jindřich: Jarní eklogy op. 31; Menuetto, Sousedská, Ukolébavka; Serenády op. 27

Kabeláč Miloslav: Malá suita op. 42

Kalabis Viktor: Pochod

Kalivoda Jan Křtitel Václav: Introduktion e Rondeau op. 123; Grande valse op. 27; Sonata in g op. 135; Allegro op. 162; Introduktion u. Rondo in A op. 168; Grande valse op. 169; Divertissement op. 203; Recreation musicals op. 223

Kautecký Václav Stanislav: Polonaise op. 3

Kittl Jan Bedřich: Grande sonate

Knieschek Václav: Sonate in G

Konvalinka Karel: Taneční suita

Kopelent Marek: Zkratky

Koželuh Leopold Jan Antonín: Allegro, Andante presto ze sonáty in G; Adagio a Rondo z op. 19; Sonate in F op. 4; Duett op. 8; Sonate in F op. 10; Duo op. 11; Sonates facies op. 12;

Sonate in B op. 12; Trois Sonates in C, F, D op. 13; Sonate op. 19; A favorite Duet top. 22; Sonatine; Sonate in B op. 29

Kraus Arnošt: Sonatina; 3 sonatiny; 2 sonatiny; Bonbonky; Le bal masque

Krejčí Miroslav: Taneční hudba op. 26

Kříčka Jaroslav: Ukolébavky

Kurka Robert: Sonáta

Láska Ladislav: 3 dětské skladbičky

Lejsek František Květoslav: Hanácké tance

Lejsek Vlastimil: Duettina; Zahrajem si; Sonatina; Tanec, Serenáda, Variace; Quatuor ludibria; Sonata Divertimenta; Duettinka; Noc s Kobr a Štejnem; Svita z opery Noc s Kobr a Štejnem; Stříbrný pochod; Dueta; Pět krátkých tanců; Lozíbecký pochod; Čtverlístek; Sonatinka; Balady z Moravy; Třikrát pro dva

Löw Josef: Rapsodies bohemes op. 380; Perles de Boheme; Ländliche Bilder

Lucky Štěpán: Vivo

Macalík Bazil: 3 slovanské tance

Malát Jan: Zlatá pokladnice českých písní; Pravá česká; Čtveračivý; Kvítí z luhů českých

Máslo Jindřich: První kroky; Malým pro radost; Vesele i vážně op. 12

Maštalíř Jaroslav: Z přírody

Nápravník Eduard: Barcarola op. 49

Nejedlý Roman: Milada a Zdeněk

Němec Ladislav: Čtyřručně v tanečním rytmu; Malá suita; Mládež hraje čtyřručně; Tarantella a burleska

Neruda František: 3 slawische Märsche op. 30; Tonbilder op. 32; České tance op. 73; Ein neues Heft Tonbilder op. 34

Nešvera Josef: Ukolébavka op. 25; Aus der Jugendzeit op. 35

Novák Jan: Malý jazz

Novák Vítězslav: 3 české tance op. 15; Můj máj op. 20

Novotný Václav Juda: 4 skladby ve snadném slohu

Palkovský Pavel: Suite; Prolog

Petrová Elene: Inspirace

Picka František: Husitská rapsodie op. 29
Plachý Václav: Divertissement op. 40; Notturmo op. 20; Variace op. 21; Les deux elevés op. 102
Proksch Josef: Instruktive Variationen
Raichl Miroslav: Sonáta
Rutte Eugen Miroslav: Ukolébavka
Říhovský Vojtěch: Album pro mládež op. 22; Sonatiny op. 79
Scheiber Vilibald: Klavírní skladby op. 4
Slavický Klement: Suita; Píseň domova, Furiant; Triste, Kozlíčkova polka
Smetana Bedřich: 2 ouvertury in A,c
Snížková Jitka: Start; Rytmicon; Cariatidi
Srba Antonín: Sonáta
Střížek Arnošt: 7 malých skladeb
Suchý František: Frühlingsreigen
Suk Váša: Cinq Morceaux
Sychra Cyril: Dva mladí pianisté
Šesták Zdeněk: Studentská knížka
Šimáček Theodor: 5 tanců; Zpěvem a tancem; Zlatý venkov; Zpěvy svatvečerní
Šťastný Čestmír: Tanec dvaceti prstů
Trneček Hanuš: Základové hry klavírní
Vaňhal Jan Křtitel: 12 drobných skladbiček; Allegretto, Andantino, Tempo giusto, Andante; Sonatines facies in C, F, B; Sonate in Es; Adagio ze sonatiny in C; Allegro ze sonáty in C op. 65; Allegretto, Adagio; Allegro ze sonáty op. 64
Vitásek Jan August: Allegro scherzoso
Vorlová Sláva: Veselé intervaly op. 54
Vranický Antonín: Polonaise
Vranický Pavel: Sonate
Waňaus Jan: Aus der Jugendzeit op. 17; Radosti mládí op. 21; Fantasie na české národní písně op. 10; Předehra a rondo op. 32
Weis Karel: České tance op. 9; Böhmsche Tänze op. 8
Zelinka Jan Evangelista: Tanec loutek
Zouhar Zdeněk: Polka
Zvonař Jan Leopold: Velká suite op. 15

7.2 Čtyřruční literatura světových autorů

Bach Johann Christian: Sonate C-dur op. 15; Sonate A-dur op. 18; Rondo F-dur ü äö

Bach Johann Christoph Friedrich: Sonate A-dur; Sonate C-dur

Badings Henk: Arcadia; 6 kleine Klavierstücke

Balakirev Milivoj: Suite cis-moll, 7 Legendy

Beethoven Ludwig van: Sonate D-dur op. 6; 3 Märsche op. 45; Grosse Fuge B-dur op. 134; Variationen über ein Thema des Grafen von Waldstein; Variationen über das Lied „Ich denke dein“

Benda Friedrich Wilhelm: Sonate Es-dur op. 6

Berens Hermann: Melodious Exercises op. 62

Bertini Henri: Variations brillantes sur un thème original; Rondino A-dur op. 77

Bizet Georges: Jeux d'enfants op. 22

Borodin Alexander: Allegretto, Polka, Tarantella

Bortkiewicz Sergej: Russische Tänze op. 18; Russische Tänze op. 31

Brahms Johannes: 18 Wälzer op. 52; 15 Wälzer op. 65; Walzer op. 32; Ungarische Tänze; Variationen über ein Thema von Robert Schumann Es-dur op. 23; Souvenir de la Russie

Bruckner Anton: Quadrille; 3 kleine Stücke

Bruch Max: Swedish Dances op. 63

Burney Charles: Sonatas; 7 Duets

Clementi Muzio: 3 Sonates op. 3; Sonate C-dur op. 6; 2 Sonaten op. 14; 3 Rondos op. 41; 2 Duettinos

Debussy Claude: Petit Suite; Six Epigraphes antiques; Symphonie für Klavier zu vier Händen; Marche écossaise sur un thème populaire

Diabelli Anton: Sonate F-dur op. 32; Sonate D-dur op. 33; Sonate C-dur op. 37; Sonate B-dur op. 38; Sonatine C-dur op. 54; Sonatine a-moll op. 58; Sonatine F-dur op. 60; Sonate F-dur op. 73; 2 Sonaten op. 150; Rondo D-dur op. 152

Dittersdorf KarlDitters von: Sonate A-dur

Dohnányi Ernst von: Walzer fis-moll op. 3

Donizetti Gaetano: Allegro D-dur; 3 Sonaten; Largo A-dur; Marcia lugubre

Fauré Gabriel: Dolly op. 56

Field John: Rondeau

Gershwin George: George Gershwin Piano Duets; I got Rhythm; Hal Leonard

Giesecking Walter: Spiel um ein Kinderslied

Gillock William: Jazz Prelude; Boogie Prelude

Grieg Edward: Norwegische Tänze op. 35; Pièces Symphoniques op. 14; Walzer Capricen op. 37;

Grečaninov Alexander: Album für vier Händen op. 98

Gurlitt Cornelius: 3 Sonatinen op. 57; Preludium und Choräle op. 28

Haydn Joseph: Partita F-dur

Hindemith Paul: Sonate; Walzer op. 6

Huber Hans: Variationen übereinen Walzer von J. Brahms op. 71; Vom Luzernen See op. 47; Serenade op. 55; Suite op. 57; Preludien und Fugen op. 100

Hummel Johann Nepomuk: Klavierduo Es-dur op. 87; Grande Sonate As-dur op. 92; Notturmo f-moll op. 99

Chabrier Emmanuel: Souvenir de Munich; Trois valse romantiques; Cortége Burlesque

Chopin Frédéric: Variations sur u nair national de Moore D-dur

Jensen Adolf: Silhouettes op. 62; Abendmusik op. 59; 8 Idyllen op. 43; Zwei Stücke op. 65; 3 Klavierstücke op. 18

Jongen Joseph: Intermezzo Piccolo op. 136; Pages intimes op. 55; Fantaisie sur deux noels wallons op. 24; Jeux d'enfants op. 120

Krug Arnold: 5 Impromptus in Walzerform op. 4; Kleine Blüten op. 114; 5 Stücke op. 117

Kuhlau Friedrich: 3 Sonatinen op. 44; 3 Sonatinen op. 66

Liszt Franz: Prelude; Festpolonaise Es-dur

Mendelssohn-Bartholdy Felix: Andante con Variazioni op. 83; Allegro brillante op. 92

Moscheles Ignaz: Rondo brillante op. 30; Grande sonate Es-dur op. 47; Sonate Nr 3 op. 121

Moszkowski Moritz: Walzer op. 8; Spanische Tänze op. 12; Deutsche Reigen op. 25; 4 Stücke op. 33; Polnische Volkstänze op. 55; Neue Spanische Tänze op. 65

Mozart Wolfgang Amadeus: Sonate C-dur Kv 19d; Sonate D-dur Kv 123a; Sonate B-dur Kv 186c; Sonate D-dur Kv 381; Sonate F-dur Kv 497; Sonate G-dur Kv 497a; Sonate C-dur Kv 521; Sonate g-moll Kn 375e; Andante mit Variationen G-dur Kv 501

Musorgski Modest: Sonate C-dur

Pleyel Ignaz: Sonate g-moll

Poulenc Francis: Sonate

Rachmaninov Sergej: 6 Morceaux op. 11; Russian Rhapsody op. Posth

Reger Max: Introduction und Passacaglia; 6 Walzer op. 22; 5 Pièces pittoresques op. 34; 6 Burlesken op. 58; 6 Stücke op. 94

Reinecke Carl: 3 kleine Fantasie nop. 9; 6 Sonatin op. 127; 10 kleine Phantasien über deutsche Kinderlieder op. 181; Pastoral-Sonatine C-dur op. 206

Rimskij-Korjakov Nikolaj: Fugue a 4 C-dur; Variationen über ein Thema

Rowley Alec: Zu zweien; 7 Märsche op. 47; 6 kurze Tanzstücke op. 41

Rubistejn Anton: Charakter-Bilder op. 50; 3 mélodies caractéristique op. 9; Sonate D-dur op. 89; Bal Costumé op. 103

Schubert Franz: Fantasie D-dur D1; Fantasie g-moll D9; Fantasie c-moll D48; 3 Marches héroïques op. 27; 4 Polonaise op. 75; Introduction vier Variationen über ein Original thema und Finale B-dur op. 82; Allegro moderato und Andante D968; Rondo D-dur op. 138; Grande Sonate B-dur op. 30; Ouverture F-dur op. 34; 8 Variationen über ein eigenes Thema As-dur op. 35; 6 Grandes Marches et Trio op. 40; Trois Marches Militaires op. 51; Divertissement a la hongroise g-moll op. 54; Grande Marche Funebre c-moll op. 55; 6 Polonaisen op. 61; Divertissement sur la motifs originaux Francois e-moll op. 63; Vier Ländler D814; Grande Marche Héroïque a-moll op. 66; Kindermarsch G-dur D928; Deux Marches caractéristiques C-dur, op. 121; Fantaisie f-moll op. 103; Rondo A-dur op. 107; Allegro a-moll op. 144; Fuga e-moll op. 152

Schumann Robert: Bilder aus Osten, 6 impromptus op. 66; Ballszenen op. 101; 8 Polonaises; Kinderball op. 130

Steibelt Daniel: Sonate C-dur op. 1 Nr 4; Sonate F-dur op. 1 Nr.6

Türk Daniel Gottlob: Vier Sonatinen; Tonstücke für vier Hände

Wagner Richard: Polonaise D-dur op. 2

Weber Carl Maria von: Six Petites pièces facies op. 3; 8 Stücke op. 60

Wilms Johann: Sonate D-dur op. 7; Sonate C-dur op. 31; Sonate B-dur op. 41; Variationen über „Liebes Mädchen, hör mir zu“

ZÁVĚR

Cílem této práce je osvětlit přínos, klady, ale i možná pedagogická úskalí aplikace čtyřruční hry do klavírního vyučování. Na základě rozboru jednotlivých problematik souhry a argumentace ve prospěch zdokonalování klavírní hry lze usoudit, že čtyřruční hra představuje metodu, která obohacuje interprety v hudebním myšlení, schopnosti přizpůsobit se svému spoluhráči, ale také uchopit hudební produkci jako mnohvrstevné umělecké vyjádření.

Předcházející kapitoly obhajují principy čtyřruční hry nejen jako prvku osvěžujícího průběh lekce, ale pro každého sólistu přínosného v mnoha směrech. Pomocí komparace vybrané oborové literatury a nástinu všeobecné praxe v oboru čtyřruční hry, bylo snahou objasnit jak její důležitost pro individuální učení žákovo, tak význam v hudebním vzdělávání celkově.

Praxe ve čtyřruční hře dodává interpretovi nejen větší technickou zručnost a schopnost plastičtější představy o faktuře skladby, ale i lepší schopnost souhry s jiným hráčem a zdokonaluje umění pohotově a kreativně reagovat na průběh interpretace.

Na příkladu úspěšného klavírního dua manželů Lejskových, které je pro mnohé klavíristy velkou inspirací, jsem se snažila popsat stále vzrůstající tendenci zařazovat čtyřruční hru jako běžný a nepostradatelný prvek klavírního muzicírování.

Důkazem je velké množství klavírních soutěží, které tento obor postupně čím dál víc popularizují. K realizaci komplexního přínosu tohoto specifického přednesu, by měly tyto soutěže být nadále nedílnou součástí hudebního vzdělávání u nás a měly by být zařazovány mezi běžnou praxi v rámci praxe základních uměleckých škol.

SEZNAM LITERATURY

- BÖHMOVÁ, Zdeňka. *Kapitoly z dějin klavírních škol*. Praha: Editio Supraphon. 1973
- BÖHMOVÁ-ZAHRADNÍČKOVÁ, Zdeňka. *Slavní čeští klavíristé a klavírní pedagogové z 18. a 19. století*. 1. vyd. Praha: Editio Supraphon, 1986.
- DOSTÁL, Jan. *Dítě u klavíru*. 1. vyd. Praha: Supraphon, 1977.
- HURNÍK, Ilja. *Čtyřruční hra*. 2. vyd. Praha: Supraphon, 1985.
- JUDOVINA – GALPERINA, Taťána Borisovna. *U klavíru bez slz aneb Jsem pedagog dětí*. 1. vyd. Brno: Lynx. 2000.
- JŮZLOVÁ, Věra. *Práce u klavíru*. 1. vyd. Praha: Supraphon, 1982.
- KLEINOVÁ, Eliška. *Škola hry z listu na základě čtyřruční hry*. 2. vyd. Praha: Supraphon, 1982.
- KOJANOVÁ, Ludmila. *Metodicko-interpretace pohledy na štvorručnú klavírnu hru a hru na dva klavíry*. Ružomberok: Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2006. ISBN 80-8084-079-2.
- PRUNER, Jaroslav. *Čtyřruční klavírní skladby*. Brno: Lynx. 2008.
- SÝKORA, Václav Jan. *Dějiny klavírního umění*. 1. vyd. Praha: Panton. 1973.
- TROJAN, Jan. *Rozmluvy bez klavíru*. 1. vyd. Brno: Šimon Ryšavý, 2002. ISBN 80-86137-63-5.
- VLASÁKOVÁ, Alena.: *Klavírní pedagogika. První kroky na cestě ke klavírnímu umění*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2003. ISBN 80-7331-005-8.

PŘÍLOHY

Seznam příloh

- 1) *Věra a Vlastimil Lejskovi*
- 2) *Propagační materiál 10. ročníku soutěže Per Quattro Mani 2014*
- 3) *Pozvání na 5. ročník soutěže Dvořákův Lipník 2013*
- 4) *Program Koncertu vítězů národního kola soutěže Čtyři ruce na klávesách 2014*
- 5) *Program Koncertu vítězů mezinárodního kola soutěže Čtyři ruce na klávesách 2014*

1) Věra a Vlastimil Lejskovi

Elektronická přihláška
Přihláška musí být odeslána elektronicky. Od 1. 1. 2014 bude přístupná na webových stránkách školy www.zusjk.cz v záložce PER QUATTRO MANI. Přihlášku vyplňte a odešlete do 15. 6. 2014. Jiná forma přihlášky nebude akceptována.

Soutěžní poplatek
1 000,- Kč za každou soutěžní dvojici uhradte do 15. 6. 2014 převodem na bankovní účet:
Banka: ČSOB Brno, a.s.
Číslo účtu: 1836311540300
Ihned po odeslání přihlášky se vám zobrazí variabilní symbol pro zaplacení soutěžního poplatku, který vám bude též zaslán na zadanou e-mailovou adresu. Bez variabilního symbolu není možná identifikace platby.

Pořadatel
Klub přátel a rodičů ZUŠ Jaroslava Kvapila
Základní umelecká škola Jaroslava Kvapila, tř. Kpt. Jaroše 24
602 00 Brno

Kontakt
Pani Dana Hellerová – email: hellerova@zusjk.cz
Tel. 545 211 818 / 31

Další informace o soutěži (harmonogram soutěže, ubytování, notový materiál ke stažení) naleznete také na www.zusjk.cz v záložce PER QUATTRO MANI.

TĚŠÍME SE NA SETKÁNÍ S VAMI V BRNĚ!

*Základní umelecká škola
Jaroslava Kvapila
Brno, tř. Kpt. Jaroše 24*

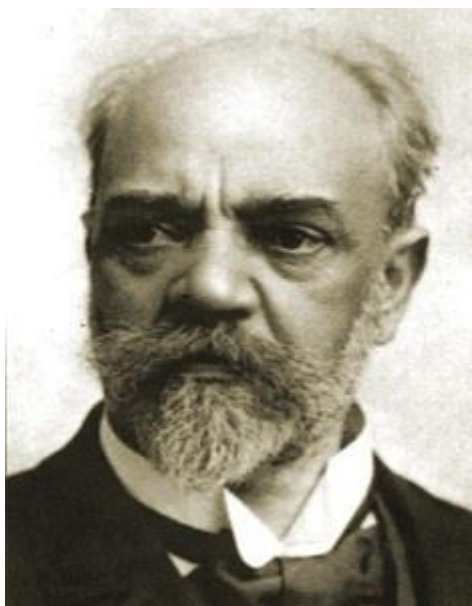
pořádá

*X. ročník
klavírní soutěže ve čtyřruční hře*

PER QUATTRO MANI

*koncertní sál ZUŠ
7.-8. listopadu 2014*

2) Propagační materiál 10. ročníku soutěže Per Quattro Mani 2014

Dvořákův Lipník

5.ročník soutěže ZUŠ

pro klavírní dua

Pořádá: ZUŠ Antonína Dvořáka

Havlíčková 643

751 31 Lipník nad Bečvou

SVČ (Středisko volného času)

Komenského sady 1334

751 31 Lipník nad Bečvou

Termín: 9. - 11.květen 2013

Místo konání: sál ZUŠ Antonína Dvořáka v Lipníku nad Bečvou

Porota: Předseda: Vít Gregor
Členové: Věra Lejsková
Petr Hanousek
Svatava Střelcová
Monika Czajkovská
Tajemnice poroty: Alžběta Anna Šalplachtová
Petra Urbánková

Informace o soutěži poskytuje:

Drahomíra Řeháková tel., fax. 581 771 594
e-mail:rehakova@svclipnik.cz
Dana Zeinerová tel. 581 773 778 mob. 775 101 464
e-mail:zusad.lipnik@lipnet.net
dana.zeiner@seznam.cz

Soutěžní poplatek: 800,- za duo zašlete platebním příkazem na účet SVČ u ČS Lipník n.B.
1881316359/0800, v.s. 2013.

Přihlášku a kopii dokladu o zaplacení účastnického poplatku zasílejte v průběhu měsíce ledna 2013 na adresu SVČ, Komenského sady 1334, 751 31 Lipník n.B.

Čtyři ruce
Piano **na** **über Grenzen**
klávesách

Koncert vítězů

21.11.2014, Aula ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary

Kategorie II

Alice Bransten, Eliáš Hager
Carl Czerny: Etudy č. 32, 43

Eliška Horáková, Tereza Horáková
Pavel Malý: Motýli
Vlastimil Lejsek: Zlobení

Kategorie IV

Nhu Ýmy Hoang, Jakub Špaček
Dmitrij Šostakovič: Tarantella

Kristýna Klokočnicková, Eliška Růžičková
Anton Arenskij: Suita op. 65 pro 2 klavíry

Kategorie V

Lucie Suchá, Barbora Křupková
Camille Saint Saëns: Dance Macabre op. 40

Kategorie VI

Anna Suchánková, Tereza Mikelová
Vítězslav Novák: Andante spianato

Kategorie VII

Vendula Holanová, Jana Kynkorová
J. S. Bach: Sonáta G dur, 1. věta Allegro

Kategorie PROF I

Pham Hoang Anh, Kamil El – Ahmadiéh
Dimitrij Šostakovič: Concertino a moll pro 2 klavíry

Karlovy Vary

4) Program Koncertu vítězů národního kola soutěže Čtyři ruce na klávesách 2014

Čtyři ruce
Piano na klávesách
über Grenzen

Koncert vítězů

22.11.2014, Aula ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary

Kategorie II	Alice Bransten, Eliáš Hager Milan Dlouhý: Touha Eliška Horáková, Tereza Horáková Pavel Malý: Motýli Vlastimil Lejsek: Zlobení
Kategorie III	Martha Luise Fingerle, Konstantin Braune Eduard Poldini: Clown - Bohóc, Vivace
Kategorie IV	Kristýna Klokáčnicková, Eliška Růžicková Antonio Diabelli: Rondo Antonín Tučapský: Just a Game (Country Scenes) Nhu Ýmy Hoang, Jakub Špaček Claude Debussy: L'enfant prodigue - Prelude Dmitrij Šostakovič: Tarantella
Kategorie V	Lucie Suchá, Barbora Křupková Muzio Clementi: Sonáta pro dva klavíry B dur - 1. věta
Kategorie VI	Anna Suchánková, Tereza Mikelová Wolfgang Amadeus Mozart: Fugue in g minor, K. 401
Kategorie PROFÍ I	Pham Hoang Anh, Kamil El - Ahmadiéh Franz Schubert: Andantino varié h moll op. 84 č. 1 Jan Novák: Rustica musa II - Culicum nuptie
Kategorie PROFÍ II	Camille Lemonnier, Yongchan Park Camille Saint - Saëns: Dance Macabre, op. 40

5) Program Koncertu vítězů mezinárodního kola soutěže Čtyři ruce na klávesách 2014

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Jarmila Babáčková
Katedra:	hudební výchovy PdF UP Olomouc
Vedoucí práce:	MgA. Svatava Střelcová
Rok obhajoby:	2015

Název práce:	Věra a Vlastimil Lejskovi – klavírní duo Čtyřruční hra a její význam v hudebním muzicírování
Název v angličtině:	Věra a Vlastimil Lejskovi – piano duet Four-handed piano playing and its importance in music-making
Anotace práce:	Diplomová práce se zabývá problematikou čtyřruční hry, historií, literaturou, specifiky, využitím ve výuce, na koncertních pódiích a na soutěžích. Obsahuje životopisy Věry a Vlastimila Lejskových, jejich profesní činnost, soupis skladeb a publikací, které vytvořili, a zpracovává soutěže pro klavírní dua u nás založené.
Klíčová slova:	čtyřruční hra Věra a Vlastimil Lejskovi soutěže čtyřruční literatura
Anotace v angličtině:	This thesis elaborate the problematics of Four hands piano recitation, its history, literature and specifics used in teaching and in live on stage performance and competitions. This thesis also contains biographies of Vera and Vlastimil Lejsek, their professional activities, publications, as well as a list of compositions created by them. It also deals with and describes competitions of piano duets established in Czech Republic.
Klíčová slova v angličtině:	four-handed piano playing Věra and Vlastimil Lejsek Competitions literature of four-handed piano playing
Přílohy vázané v práci:	1) foto: Věra a Vlastimil Lejskovi, 2) Propagační materiál 10. ročníku soutěže Per Quattro Mani 2014, 3) Pozvání na 5. ročník soutěže Dvořákův Lipník 2013, 4) Program Koncertu vítězů národního kola soutěže Čtyři ruce na klávesách 2014, 5) Program Koncertu vítězů mezinárodního kola soutěže Čtyři ruce na klávesách 2014.
Rozsah práce:	91 stran

Jazyk práce:	Čeština
---------------------	---------